

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä. Esityksen mukaan lakia sovellettaisiin julkisista hankinnoista annetun lain ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain soveltamisalaan kuuluvissa julkisissa hankinnoissa.

Esityksellä pantaisiin täytäntöön julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ja vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi niiltä osin kuin ne koskevat sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankinta-

järjestelmää. Mainittujen direktiivien lähtökohtana on, että jäsenvaltio voi ottaa käyttöön kyseiset hankintamenettelyt, jos käyttäminen tapahtuu direktiiveissä säännellyllä tavalla. Direktiivit tulee siten tältä osin saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Lisäksi säädettäisiin kevennetystä dynaamisesta hankintajärjestelmästä ja sen käytöstä kansallisissa hankinnoissa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisista hankinnoista annettua lakia, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annettua lakia ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Muutokset ovat pääosin teknisiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 Ulkomaiden lainsäädäntö	5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	5
3.1 Yleiset tavoitteet	5
3.2 Keskeiset ehdotukset	5
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
4.1 Yleistä	7
4.2 Taloudelliset vaikutukset	8
Julkistaloudelliset vaikutukset	8
Yritysvaikutukset	8
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	9
5 ASIAN VALMISTELU	10
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	10
Johdanto	10
Lausunnot	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	12
1.1 Laki sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä	12
1 luku Yleiset säännökset	12
2 luku Sähköinen huutokauppa	13
3 luku Dynaaminen hankintajärjestelmä	17
4 luku Erinäiset säännökset	21
1.2 Laki julkisista hankinnoista	22
1.3 Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista	23
1.4 Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta	23
2 VOIMAANTULO	24
LAKIEHDOTUKSET	25
1.Laki sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä	25
2.Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta	32
3.Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain muuttamisesta	34
4.Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta	36
LIITE	37
RINNAKKAISTEKSTIT	37
2.Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta	37
3.Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain muuttamisesta	41
4.Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta	44

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Julkisten hankintojen sääntelyn tavoitteena on muun muassa tehostaa julkisten varojen käyttöä siten, että käytettävissä olevilla rajallisilla resursseilla kyetään hankkimaan hintalaatusuhteeltaan parhaita tuotteita ja palveluja. Sähköisten hankintamenettelyjen käyttöönotto on yksi keskeinen toimi julkisten hankintojen sähköistämisen edistämiseksi. Esitykseen sisältyvät uudentyypiset sähköiset menettelyt soveltuvat osaan hankinnoista. Sähköisten menettelyjen arvioidaan kannustavan hankintayksiköitä parempaan hankintatapaan, kuten käyttämään täsmällisesti määriteltyjä vertailuperusteita, joiden keskinäisen mitattavuuden toimivuus korostuu esimerkiksi sähköisen huutokaupan automaattisessa tarjousten vertailussa ja päätöksenteossa.

Sähköisten menettelyjen myötä hankintaprosessit yhdenmukaistuvat, ja standardoitu sähköinen kilpailutus pyrkii ohjaamaan virheettömämpään ja automatisoituun hankintaprosessiin. Sähköisten hankintamenettelyjen voidaan arvioida vähentävän menettelyyn osallistuvien hankintayksiköiden ja yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Julkisista hankinnoista annetussa laissa eikä vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetussa laissa ole nimenomaista säännöstä hankintamenettelyn keskeyttämisestä. Esityksessä ehdotetaan, että mainituissa laeissa säädettäisiin mahdollisuudesta päättää hankintamenettely hankintaa tekemättä. Tavoitteena on, että nimenomainen säännös vähentäisi hankintayksiköiden ja toimittajien epätietoisuutta hankinnan keskeyttämisen sallittavuudesta ja vähentäisi myös markkinaoikeuteen tehtävien valitusten määrää.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999, *julkisuuslaki*). Viranomaiselle toimitettujen hankinta-asiakirjojen julkisuussääntelyssä otettaisiin nykyistä paremmin huomioon hankintamenettelyn vai-

heittäisyys. Hankinta-asiakirjojen julkisuussääntelyä täsmennettäisiin myös asianosaisjulkisuuden osalta siten, että tarjousten vertailuasiakirjojen julkisuussääntelyä tarkennettaisiin.

2 Nykytila**2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö**

Hankintalainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan kesäkuun alusta vuonna 2007.

Uudistus koostui julkisista hankinnoista annetusta laista (348/2007, *hankintalaki*) sekä vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetusta laista (349/2007, *erityisalojen hankintalaki*). Lakeja täydentää julkisista hankinnoista annettu valtioneuvoston asetus (614/2007, *hankinta-asetus*). Hankintalaissa ja erityisalojen hankintalaissa säädetään lain soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden hankintojen kilpailuttamismenettelyistä ja niihin liittyvistä oikeusturvakeinoista.

Euroopan unionin tilastolähteiden mukaan Suomen julkisten hankintojen vuotuinen arvo oli noin 31 miljardia euroa vuonna 2008. Luku perustuu jäsenmaiden tilastoviranomaisten kansantalouden tilinpidosta saataviin tietoihin. Tähän määrään sisältyvät kaikki julkisen sektorin ulkoiset hankinnat siitä riippumatta, onko hankinnat kilpailutettava julkisia hankintoja sääntelevien säännösten mukaisesti. On arvioitavissa, että kokonaisarvosta vajaa puolet kuuluu hankintalainsäädännön soveltamisen piiriin.

Hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia on muutettu 1.6.2010 voimaantulleilla laeilla (321/2010 ja 322/2010). Muutoksella on pantu täytäntöön neuvoston direktiivien 89/665/ETY ja 92/13/ETY muuttamisesta julkisia hankintoja koskeviin sopimukseen liittyvien muutoksenhakumenettelyjen tehokkuuden parantamiseksi annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/66/EY (*oikeussuojadirektiivi*) sekä korotettu hankintalain mukaisia kansallisia

kynnysarvoja valtioneuvoston selontekoon (VNS 7/2008 vp) eduskunnan antaman kannan (EK 5/2009 vp) mukaisesti.

Hankintalaki ja erityisalojen hankintalaki sisältävät hankintadirektiivin ja erityisalojen hankintadirektiivin mukaisen sähköisen huu- tokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän määritelmän sekä valtuuden säätää asetukset la edellä mainittujen menettelyjen käytön edellytyksistä ja menettelyyn liittyvistä vaatimuksista. Hankintalakiin valmisteluvaiheessa tarkoituksena oli, että näistä sähköisistä menettelyistä säädettäisiin myöhemmin asetuksella. Koska osa säännöksistä edellyttää kuitenkin laintasoista sääntelyä, menettelyistä esitetään säädettävän erillisellä lailla.

Hankintalaissa tai erityisalojen hankintalaissa ei ole nimenomaista säännöstä aloitetun hankintamenettelyn keskeyttämisestä hankintaa tekemättä. Hankintamenettelyn keskeyttäminen on kuitenkin katsottu oikeuskäytännössä vakiintuneesti mahdolliseksi perustellusta syystä. Oikeuskäytännön mukaan ratkaisevana on pidettävä sitä, onko hankintayksikkö hankinnan keskeyttäessään kohdellut ehdokkaita tai tarjoajia epätasapuolisesti tai syrjivästi. Mikäli menettely on ollut syrjivää tai epätasapuolista, hankinnan keskeyttäminen on lähtökohtaisesti katsottu virheelliseksi menettelyksi.

Jos hankintamenettely keskeytetään hankintaa tekemättä, hankintayksikön tulee tehdä keskeyttämisestä päätös, josta käy ilmi keskeyttämisen peruste. Hankinnan keskeyttämistä koskevasta päätöksestä on mahdollista käyttää oikeussuojakeinoja vastaavalla tavalla kuin hankintaan johtavasta hankintapäätöksestä.

Vaikka hankinnan keskeyttämistä koskeva oikeuskäytäntö on vakiintunutta, hankinnan keskeyttämispäätöksistä haetaan muutosta markkinaoikeudelta suhteellisen usein. Vuonna 2008 ratkaistuihin markkinaoikeuden tapauksista 8 ratkaisua ja vuonna 2009 24 ratkaisua koski muun muassa hankintamenettelyn keskeyttämistä. Hakemusten määrä voi osaltaan johtua siitä, että hankinnan keskeyttämisen sallittavuus on oikeuskäytännön varassa.

Esityksessä ehdotetaan, että hankintalaissa ja erityisalojen hankintalaissa säädettäisiin mahdollisuudesta päättää hankintamenettely

hankintaa tekemättä. Tavoitteena on, että nimenomainen säännös vähentäisi hankintayksiköiden ja toimittajien epätietoisuutta hankinnan keskeyttämisen sallittavuudesta ja näin ollen vähentäisi markkinaoikeuteen tehtävien valitusten määrää.

Hankinta-asiakirjat ovat julkisuusperiaatteen mukaisesti pääsääntöisesti julkisia. Hankintalain 84 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 66 §:ssä on viittaussäännös viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin, jonka säännöksiä sovelletaan myös hankinta-asioiden julkisuuteen.

Julkisuuslaissa hankinta-asioiden julkisuuslainsäädännökset voidaan jakaa yleisöjulkisuutta ja asianosaisjulkisuutta koskeviin säännöksiin sekä säännöksiin salassa pidettävistä tiedoista. Julkisuuslain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan hankintayksikön laatima tarjouspyyntö tulee yleisölle julkiseksi kun se on allekirjoitettu. Julkisuuslain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan tarjouksen täydennyspyyntö, tarjousasiankäsittelyä varten laaditut selvitykset ja muut asiakirjat tulevat yleisölle julkisiksi kun sopimus asiassa on tehty. Myös hankintayksikölle toimitetut tarjoukset hankinta-, urakka- ja muuta tarjouskilpailua varten tulevat julkiseksi sopimuksen tekemisestä julkisuuslain 7 §:n 2 momentin perusteella.

Hankinta-asiakirjojen salassa pidosta on myös nimenomaisia säännöksiä julkisuuslaissa. Liike- ja ammattisalassuoksien lisäksi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 17 kohdan mukaan salassa pidettavia ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen siitä muun muassa saattaisi yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin. Hankintayksikön tulee tällöin arvioida, aiheuttaako tietojen antaminen taloudellista vahinkoa tai haittaa ja kuinka pitkäikäinen salassapidon tarve on.

Hankinta-asioissa merkitystä voi olla myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 21 kohdalla, joka koskee tieteellisen tutkimuksen suunnitelmaa tai perusaineistoa taikka teknologista suunnitelmaa tai muuta kehittämistyötä. Nämä tiedot voidaan pitää salassa, jollei ole ilmeistä, että tiedon antamisesta ei aiheudu haittaa muun muassa tiedon hyödyntämiselle.

Esimerkiksi konsultointipalveluita koskevis-
sa tarjouspyyntöasiakirjoissa tai innovatiivi-
suutta edellyttävissä tarjouskilpailuissa tällai-
sia tietoja sisältävät asiakirjat ovat tavan-
omaisia.

Ehdotuksessa esitetään, että viranomaiselle
toimitettujen hankinta-asiakirjojen julkisuus-
sääntelyssä otettaisiin nykyistä paremmin
huomioon hankintamenettelyn vaihteisuus.
Hankinta-asiakirjojen julkisuussääntelyä eh-
dotetaan täsmennettäväksi myös asianosais-
julkisuuden osalta siten, että tarjousten ver-
tailuasiakirjojen julkisuussääntelyä tarken-
nettaisiin.

2.2 Ulkomaiden lainsäädäntö

Sähköinen huutokauppa ja dynaaminen
hankintajärjestelmä on lainsäädännöllisesti
mahdollistettu lähes kaikissa jäsenvaltioissa.
Yleensä hankintadirektiivien kyseisiä menet-
telyjä koskevat artikkelit on saatettu osaksi
kansallista lainsäädäntöä direktiivien voi-
maanpanon yhteydessä. Komission selvitys-
ten mukaan vuosina 2006 – 2008 julkaistui-
sa EU-hankintailmoituksissa ilmoitettiin käyt-
tettävän sähköistä huutokauppaa yhteensä
1707 kertaa. Käytön määrä on ollut komissi-
on mukaan kasvava. Eniten sähköistä huuto-
kauppaa käytettiin em. vuosina Saksassa,
Ranskassa, Italiassa, Romaniassa ja Englan-
nissa. Useimmiten sähköistä huutokauppaa
käytettiin tavarahankinnoissa. Vaikka dy-
naamisen hankintajärjestelmän käyttö on
mahdollistettu useimpien jäsenmaiden lain-
säädännössä, sen käyttö ei ole vielä kovin
yleistä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Yleiset tavoitteet

Sähköistä huutokauppaa ja dynaamista
hankintajärjestelmää koskevan esityksen tar-
koituksena on edistää sähköisten menettely-
tapojen käyttöä julkisissa hankinnoissa.

Esityksellä pantaisiin täytäntöön julkisia
rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja pal-
veluhankintoja koskevien sopimusten teko-

menettelyjen yhteensovittamisesta annettu
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi
2004/18/EY (*hankintadirektiivi*) ja vesi- ja
energiahuollon sekä liikenteen ja postipalve-
lujen alalla toimivien yksiköiden hankinta-
menettelyjen yhteensovittamisesta annettu
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi
2004/17/EY (*erityisalojen hankintadirektiivi*)
niiltä osin kuin ne koskevat sähköistä huuto-
kauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää.
Hankintadirektiivien lähtökohtana on, että jä-
senvaltio voi ottaa käyttöön kyseiset sähköi-
set hankintamenettelyt, jos käyttäminen ta-
pahtuu direktiiveissä säännellyllä tavalla. Di-
rektiivit tulee siten tältä osin saattaa osaksi
kansallista lainsäädäntöä. Sähköistä huuto-
kauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää
voitaisiin käyttää hankintalain ja erityisalojen
hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa
hankinnoissa. Lisäksi säädettäisiin kevenne-
tystä dynaamisesta hankintajärjestelmästä ja
sen käytöstä hankintalain mukaisissa kansal-
lisissa hankinnoissa.

Hankinnan keskeyttämistä koskevalla sään-
telyllä pyritään vähentämään hankintayksi-
köiden ja toimittajien epäetietoisuutta hankin-
nan keskeyttämisen sallittavuudesta ja myös
vähentämään markkinaoikeuteen tehtävien
valitusten määrää. Hankinta-asiakirjojen jul-
kisuussääntelyä täsmentämällä pyritään ny-
kyistä paremmin ottamaan huomioon hankin-
tamenettelyn vaihteisuus.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Hankintalakiin ja erityisalojen hankintala-
kiin sisältyy valtuuspykälä valtioneuvoston
asetuksen antamiseksi sähköisestä huutokau-
pasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä.
Hankintalakien valmisteluvaiheessa vuonna
2006 hankintalakeihin päädyttiin ottamaan
sähköisistä menettelyistä vain direktiivien
näitä koskevat määritelmät ja asetuksenanto-
valtuus. Sähköisistä hankintamenettelyistä oli
tarkoitus säätää myöhemmin annettavalla
asetuksella, muun muassa siksi, että sähköi-
sten menettelyjen yksityiskohtia ja käytännön
ohjeistusta tuolloin vasta valmisteltiin komi-
sion asianomaisissa työryhmissä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön (sittem-
min työ- ja elinkeinoministeriö) vuonna 2007

asettama työryhmä valmisteli ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä (TEM141:00/2008). Työryhmän muistiosta annetuissa lausunnoissa oikeusministeriö katsoi, että osa asetusluonnokseen sisältyvistä säännöksistä, muun muassa tarjoajien nimettömyys huutokaupan aikana, vaatisi lain tasoista sääntelyä. Myöskään asetuksen antovaltuus koskien kansallista dynaamista hankintajärjestelmää ei ollut hankintalaissa riittävä.

Oikeusministeriön ja kauppaja teollisuusministeriön (sittemmin työ- ja elinkeinoministeriö) asettama julkisten hankintojen oikeussuojajärjestelmän uudistamista valmisteleva työryhmä (JUHO- työryhmä) käsitteli erillisenä kokonaisuutena sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän käyttöönottoa, koska kyse oli hankintalainsäädäntökokonaisuuteen liittyvästä asiasta. JUHO- työryhmä yhtyi säännöksiä valmistelleen työryhmän tekemiin johtopäätöksiin ja keskitti tarkastelunsa vain lakiteknisiin ratkaisuihin. Työryhmän loppumietinnössään esittämän (OM, työryhmämietintöjä 2010:6) näkemyksen mukaan sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän yksityiskohtaisten menettelysäännösten esittäminen erillisessä laissa helpottaa lain soveltajaa hahmottamaan selkeämmin sähköisten kilpailuttamismenettelyjen prosessit.

Sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevat säännökset ehdotetaan koottavaksi erilliseksi laiksi, ja hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin lisättäisiin säännökset mahdollisuudesta käyttää sähköisiä menettelytapoja sekä viittaukset ehdotettuun lakiin. Valmistelutyössä pohdittiin myös mahdollisuutta koota osa sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän säännöksistä hankintalakiin joko yhdeksi erilliseksi luvuksi tai hajauttaa säännökset eri lukuihin hankintaprosessilähtöisesti. Lisäksi osa säännöksistä olisi tullut asetukseen. Sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevat säännökset sisältävät niin kansallista kuin EU-tason sääntelyä, minkä vuoksi säännökset olisi tullut hajauttaa hankintalakiin lain eri osiin tai koota erilliseen lukuun, mikä olisi rikkonut hankintalain nykyistä systema-

tiikkaa. Lisäksi erillislakiehdotusta tukee myös sen käyttäjäystävällisyys, sillä uusien sähköisten kilpailuttamismenettelyjen dynaamisen luonteen ja prosessilähtöisyyden vuoksi sääntelyn hajauttaminen hankintalakiin voisi vaikeuttaa menettelyjen ymmärrettävyyttä.

Esitys hankintalain ja erityisalojen hankintalain muuttamiseksi siten, että mainittuihin lakeihin lisättäisiin säännös hankinnan keskeyttämisestä, perustuu myös JUHO- työryhmän loppumietinnön esitykseen.

Hankinta-asiakirjojen julkisuuteen liittyy erisuuntaisia intressejä: toisaalta asiakirjajulkisuus ei saa estää hankintayksikköä toteuttamasta hankintaprosessia mahdollisimman tehokkaasti ja onnistuneesti; toisaalta erityisesti tarjouskilpailuun osallistuneiden yritysten oikeussuojan toteutuminen ja siihen liittyvä informaatiotarve tulee huomioida. Uuden hankintalainsäädännön voimaantulon myötä hankintaprosessin vaiheita on tarkennettu ja hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen erillisyyttä korostettu.

Julkisuuslain mukaan tarjouspyyntö tulee julkiseksi kun se on allekirjoitettu, jollei sallassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta muuta säädetä. Hankintamenettelyn vaiheittaisuudesta johtuen tarjouspyyntöasiakirjat eivät voi tulla julkiseksi ennen hankintailmoituksen julkaisemista ilman, että tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu ei vaarantuisi. Viranomaisen laatimien asiakirjojen osalta nykyistä sääntelyä on kuitenkin pidettävä joustavana siten, että se mahdollistaa hankintaa koskevien asiakirjojen valmistelun vielä hankinnan aloittamisen jälkeen. Sääntely myös mahdollistaa hankintayksikön laatimien asiakirjojen salassapidon pidempäänkin julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 17 kohdan nojalla, jos se hankinnan luonne huomioon ottaen on tarpeen.

Sen sijaan hankintayksikölle toimitettujen hankinta-asiaa koskevien asiakirjojen sääntelyä tulisi täsmentää hankintamenettelyn vaiheittaisuudesta johtuen siten, että julkisuuslaissa huomioitaisiin nykyistä kattavammin hankintamenettelyyn osallistuvien yritysten toimittamat asiakirjat kuten osallistumishakemukset.

Tiedon antaminen asiakirjasta, joka ei julkisuuslain 6 ja 7 §:n mukaan ole vielä julki-

nen on viranomaisen harkinnassa (niin sanotusti *harkinnanvaraisesti julkiset asiakirjat, KHO 22.1.2001 taltio 86*). Hankintaprosessissa viranomaisen harkinta voi tulla kyseeseen erityisesti hankintapäätöksen ja sopimuksen välisenä aikana. Tiedon antamista ei saa rajoittaa ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista. Pyytäjiä on myös kohdeltava tasapuolisesti. Asianosaisilla on oikeus saada tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, jos se on tai on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn.

Hankinta-asioissa asianosaisjulkisuutta on nimenomaisesti rajoitettu siten, että julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan asianosaisjulkisuus ei koske toisen tarjouksen tekijän liike- tai ammattisalaisuutta, tarjouksen hintaa lukuun ottamatta (oikeuskäytännöstä *KHO 2000:14* ja *KHO 2007:83*). Hankintayksikön tulee vertailla saadut tarjoukset siten, että kunkin vertailuperusteen osalta tarjoajat voivat hankintapäätöksestä arvioida, mihin tarjouksista ilmi käyviin perusteisiin annetut pisteet perustuvat ja mikä on kunkin tarjouksen asema suhteessa muihin tarjouksiin.

Tarjoajat katsovat usein erityisesti laatuvertailussa käytettävien tietojen olevan liike- ja ammattisalaisuuksia, jolloin vertailutietojen luovuttaminen asianosaisille on aiheuttanut hankintayksiköissä tulkintaongelmia. Tavanomaista on, että hankintayksikkö pyytää tarjoajia antamaan tarjoukset hintojen osalta yksikköhintoina, joita myös vertaillaan. Asianosaisilla on tiedonsaanti-intressi mahdollisia oikeussuojavaateita varten vertailuperusteena käytetyistä yksikköhinnoista. Sen sijaan hinnan määräytymisperusteet tai tarkempi muu määrittelytapa saattavat olla tarjoajan liike- ja ammattisalaisuutena salassa pidettävää tietoa. Asianosaisjulkisuutta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tarjouksen vertailutietona käytettyä hintaa ei voisi jättää luovuttamatta asianosaiselle toisen tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuteen vedoten.

Esitys julkisuuslain muuttamisesta perustuu JUHO- työryhmän loppumietinnön esitykseen.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Yleistä

Ehdotetulla lailla sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä pyritään edistämään sähköisten menettelyjen käyttöä julkisissa hankinnoissa. Hankintadiirektiivit mahdollistavat sähköisten menettelytapojen käytön, mutta tämä edellyttää direktiivien kansallista täytäntöönpanoa. Sähköistä huutokauppaa koskevan sääntelyn ehdotetaan koskevan niin kansallisia kuin EU-hankintoja. Hankintadiirektiivien mukaisia dynaamista hankintajärjestelmää koskevia menettelysäännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa. Hankintalain mukaisiin kansallisiin hankintoihin ja EU-kynnysarvot ylittäviin ns. B-palveluhankintoihin sekä käyttöoikeussopimuksiin ehdotetaan sovellettavaksi prosessiltaan kevyempiä menettelysäännöksiä dynaamisen hankintajärjestelmän käytössä.

Julkisten hankintojen taloudellinen arvo ja lukumäärä ovat varsin mittavat. Vuonna 2009 kansallisia ja EU-hankintailmoituksia julkaistiin lähes 18 000, joista kansallisia hankintailmoituksia oli lähes 14 700. Kansallisten hankintailmoitusten ennakoitu arvo oli 4,96 miljardia euroa. Vuoden 2009 EU-hankintojen jälki-ilmoitustietojen perusteella EU-hankintoja tehtiin 7,2 miljardin arvosta (jälki-ilmoituksia 2474 kpl).

Ehdotuksen vaikutusten arviointi on vaikeaa, koska kyse on uudentyyppeistä menettelyistä koskevasta sääntelystä. Muissa EU:n jäsenvaltioissa sähköisiä menettelyjä, erityisesti sähköistä huutokauppaa, on jo käytetty, ja siltä osin on saatavissa kokemuksia. Ehdotuksen vaikutuksia on pyritty arvioimaan hankintatoimen ja hankintamenettelyn eri osapuolten eli hankintayksiköiden ja tarjouskilpailuun osallistuneiden toimittajien kannalta. Hankintayksiköitä ovat lähinnä erilaiset julkisyhteisöt kuten valtion ja kuntien viranomaiset, kuntayhtymät, valtion liikelaitokset sekä muut hankintalainsäädännössä määritellyt hankintayksiköt.

Toimittajat ovat useimmiten yrityksiä, ammatinharjoittajia tai järjestöjä. Tilastokeskuksen yritysrekisterin tietojen mukaan Suomessa toimi vuonna 2008 yhteensä

320 952 yritystä. Kaikista yrityksistä 99 prosenttia oli pieniä eli alle 50 henkilöä työllistäviä.

Julkisuuslakiin ehdotetuilla täsmennyksillä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Ehdotukset parantavat kuitenkin osaltaan yritysten liike- ja ammattisalaisuuksien säilymistä hankintojen kilpailuttamisessa.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Julkistaloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia vaikutuksia valtion tulo- ja menoarvioon. Julkistaloudellisia vaikutuksia on arvioitu sähköisten hankintamenettelyjen hankintaprosessien tehokkuuden ja nopeuden aiheuttaman työpanoksen sekä saavutettavien hallinnollisten kustannusten vähenemisen näkökulmasta.

Vaikkei yksityiskohtaisia ja täsmällisiä määrällisiä lukuja voidakaan esittää, koska kyse on uusista menetelmistä, on arvioitavissa, että sähköisten hankintamenettelyjen kautta voidaan hankintatoimessa ja markkinoilla saavuttaa kilpailu- ja tehokkuusetuja. Komissio teetti vuonna 2004 vaikutusarvioinnin sähköisistä julkisista hankinnoista (SEC(2004) 1639), jonka mukaan sähköisillä julkisilla hankinnoilla voidaan hankinnan kohteesta riippuen saavuttaa huomattava säästöjä, jopa 10–50 prosenttia. Esimerkitapauksissa säästöjä oli saavutettu mm. IT-hankintojen hankintahinnoissa noin 26–31 prosenttia.

Komissio laati vuonna 2004 toimintasuunnitelman sähköisten julkisten hankintojen sääntelykehityksen täytäntöönpanemiselle (KOM(2004) 841 lopullinen). Komissiossa valmistellaan parhaillaan toimintasuunnitelman arviointia, jonka lopulliset tulokset eivät ole olleet käytettävissä ehdotusta valmisteltaessa. Alustavien tulosten mukaan Suomessa hankintojen sähköistämässä ollaan olennaisesti EU:n keskitason alapuolella.

Sähköisten hankintamenettelyjen käyttöönotto on yksi keskeinen toimi julkisten hankintojen sähköistämisen edistämiseksi. Sähköistä hankintatoimea voidaan kehittää myös muiden kuin hankintamenettelyjen kautta,

kuten esimerkiksi sähköisten tilaus- ja maksujärjestelmien käyttöönotolla. Suomessa julkisten hankintojen ilmoittaminen tapahtuu sähköisesti keskitetyssä hankintojen ilmoitusjärjestelmässä HILMAssa, jonka kautta pääasiassa kerätään myös julkisia hankintoja koskeva tilastotieto. Toteutettujen ja ehdotettujen sähköisten toimintatapojen ja menettelyjen kautta kyetään vähentämään hallinnollisia kustannuksia ja taakkaa julkisissa hankinnoissa.

Yritysvaikutukset

Sähköisten hankintamenettelyjen arvioidaan vähentävän tarjousprosessista yrityksille aiheutuvia kustannuksia, mutta toisaalta yrityksille voi alkuvaiheessa aiheutua vähäisiä lisäkuluja, kun ne joutuvat tutustumaan ja opettelemaan uusien sähköisten menettelyjen kautta syntyviä uusia tarjouskilpailun toimintatapoja. Ehdotusten vaikutukset riippuvat pitkälti siitä, miten yksittäiset hankintayksiköt ryhtyvät jatkossa soveltamaan lainsäädännön mahdollistamia sähköisiä menettelyjä ja kuinka laajasti sähköisten menettelyjen käyttö yleistyy.

Kustannussäästöjä voidaan arvioida saavutettavan kun sähköisessä huutokaupassa kulutetaan vähemmän aikaa ja henkilöresursseja kuin perinteisesti toteutetussa hankinnassa. Ruotsissa tehdyn selvityksen mukaan (Of-fentliga upphandlingar och elektronikupphandlingssystem. En kartläggning av hur elektroniska upphandlingssystem kan minska företags administrativa kostnader vid upphandling. R 2009:4. Nutek) sähköisillä hankintajärjestelmillä voitaisiin hankinnat toteuttaa noin 25 prosenttia tehokkaammin kuin perinteisissä hankintaprosesseissa. Tutkimuksessa hankintojen sähköistämistä tarkasteltiin kuitenkin laajempänä ilmiönä kuin yksittäiset hankintamenettelyt kuten dynaaminen hankintajärjestelmä tai sähköinen huutokauppa. Tutkimustulokset antavat kuitenkin karkean arvion sähköisten menettelyjen kautta saavutettavista ajallisista säästöistä, ja tuloksia voidaan pitää suuntaa-antavina, kun arvioidaan sähköisellä huutokaupalla ja dynaamisella hankintajärjestelmällä saavutettavaa ajallista säästöä verrattuna perinteisesti toteutettuun hankintamenettelyyn.

Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2010 valmistuneen selvityksen, jossa selvitettiin yrityksille ja hankintayksiköille aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia (Työ- ja elinkeinoministeriö 10/2010), mukaan perinteisessä tarjousprosessissa, joka ei sisällä sähköisiä toimenpiteitä, yritykseltä kuluu työpanosta keskimäärin 32 tuntia (vaihteluvälin ollessa 2-135 tuntia). Selvityksen mukaan yksittäisestä kilpailutuksesta yrityksille aiheutui keskimäärin 1460 euron hallinnolliset kustannukset.

Sähköisessä menettelyssä yrityksen näkökulmasta joidenkin hankintaprosessin osaluokkien läpiviemiseen käytettävä aika pääasiassa vähenee, mutta toisaalta menettelyjen uudet toimintatavat voivat joiltain osin lisätä hankintaprosessiin käytettävää aikaa. Esimerkiksi sähköisessä huutokaupassa uuden tarjouksen tekeminen hintaa tai muuta suurta muuttamalla on nopeaa, kun yritys syöttää tietojärjestelmäsovellukseen uuden arvon. Toisaalta taas dynaamisessa hankintajärjestelmässä prosessivaiheiden määrä lisääntyy kun yrityksen tulee ensin tulla hyväksytyksi järjestelmään, minkä jälkeen yritys voi jättää erillisen tarjouksen järjestelmässä kilpailutettavista hankinnoista. Kun yritys on hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään, yksittäisen ja erillisen hankinnan kilpailuttaminen järjestelmässä tapahtuu sähköisesti ja tehokkaasti. Karkean arvion mukaan erillisen hankinnan kilpailuttaminen voitaisiin yrityksen ajankäytön näkökulmasta toteuttaa noin kolmasosaa nopeammin kuin perinteisissä avoimissa hankintamenettelyissä toteutettu hankinta, jolloin tarjousprosessiin kuluisi aikaa noin 20 tuntia keskimääräisen 32 tunnin sijasta. Tarjousprosessi nopeutuu, kun yritys saa dynaamisessa hankintajärjestelmässä tiedon kilpailutettavasta hankinnasta nopeasti ja tarjouksen tekeminen ja toimittaminen tapahtuu sähköisesti, mitkä vaikuttavat siihen, että yritykseltä kuluu perinteistä prosessia vähemmän aikaa tarjouksen jättämiseen.

Dynaamisen hankintajärjestelmän etuna on sen avoimuus koko keston ajan. Järjestelmä on avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävälle tarjoajille toisin kuin puitejärjestely. Tällöin myös uusille yrityksille tarjoutuu mahdollisuus osallistua vireillä oleviin kilpailutuksiin. Voidaan arvioida, että kansallinen kevennet-

ty dynaaminen hankintajärjestelmä, joka sisältää vähemmän hankintamenettelyn vaiheita kuin vastaava EU-menettely, edistää yritysten kannalta tehokasta tarjousprosessia. Kansallisessa dynaamisessa hankintajärjestelmässä yksittäisen hankinnan kilpailutus tapahtuu joutuisasti, koska hankintayksikkö pyytää dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksytyiltä tarjoajilta tarjouksia suoraan eikä tässä vaiheessa edellytetä myöskään uutta erillistä ilmoitusta, jolloin hankintaprosessiin käytettävä aika voi jopa puolittua.

Edellä esitetyn mukaisesti sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän odotetaan tehostavan prosessia ja sitä kautta vähentävän yrityksille hankintamenettelyistä aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia. Hallinnollisten kokonaiskustannusten vähenemisen määrää on kuitenkin mahdotonta arvioida, koska dynaamisen hankintajärjestelmän ja sähköisen huutokaupan käytön yleistymisestä ei voida esittää tarkkoja arvioita. Sähköisten menettelyjen yleistyminen riippuu siitä kuinka aktiivisesti hankintayksiköt ottavat uudet menettelyt käyttöön.

Vaikutukset eri toimialoilla toimiviin yrityksiin voivat olla hyvin erilaisia. Ehdotuksen vaikutukset voivat ainakin ensi vaiheessa kohdistua erityisesti tavaroita tarjoaviin yrityksiin, sillä voidaan arvioida, että sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää käytettäisiin alkuvaiheessa eniten tavarahankintojen toteuttamiseen. Yleisesti ajalliset säästöt tulitaisiin saavuttamaan vasta kun sähköisen huutokaupan käyttö on rutinoitunut ja osaaminen tasaantunut.

Erityisesti alkuvaiheessa hankintayksiköiden antama ohjeistus ja neuvonta vaikuttavat uusien menettelyjen käyttöönottoon ja siten kustannussäästöjen toteutumiseen. Lisäksi on otettava huomioon, että yrityksillä on erilaiset tietotekniset ja muut vastaavat valmiudet sähköisten kilpailuttamismenettelyjen käyttöönottoon.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Sähköisiä hankintamenettelyjä koskeva sääntely edistäisi sähköisen hallinnon ja hankintatoimen kehittämistä. Sähköisten menet-

telyjen arvioidaan kannustavan hankintayksiköitä parempaan hankintatapaan, kuten käyttämään täsmällisesti määriteltyjä vertailuperusteita, joiden keskinäisen mitattavuuden toimivuus korostuu automaattisessa päätöksenteossa kuten sähköisessä huutokaupassa. Sähköisiin hankintamenettelyihin siirtyminen voi edesauttaa hankintayksiköitä yksinkertaistamaan ostoprosessejaan ja hankintaprosessejaan esimerkiksi vakioimalla ja yhtenäistämällä tarjousasiakirjoja ja niiden tietosisältöä tietojärjestelmiin sopiviksi. Mahdollisesti vapautuvaa työpanosta voitaisiin kohdistaa esimerkiksi hankintojen suunnitteluun ja palveluhankintojen laadun valvontaan sekä seurantaan.

Sähköisten menettelyjen myötä hankintaprosessit yhdenmukaistuvat ja standardoitu sähköinen kilpailutus pyrkii ohjaamaan virheittämpään ja automatisoituun hankintaprosessiin. Sähköisten hankintamenettelyjen voidaan arvioida vähentävän menettelyyn osallistuvien hankintayksiköiden hallinnollisia kustannuksia.

Aiemmin mainitun hallinnollisia kustannuksia ja taakka selvittäneen tutkimuksen mukaan perinteisessä tarjousprosessissa, joka ei sisällä sähköisiä toimenpiteitä, hankintayksiköltä kuluu työpanosta keskimäärin 92 tuntia (vaihteluvälin ollessa 16-339 tuntia). Selvityksen mukaan yksittäisestä kilpailutuksesta hankintayksikölle aiheutui keskimäärin 3790 euron hallinnolliset kustannukset. Vaikka sähköiset hankintamenettelyt tuovat hankintaprosessiin uusia menettelyvaiheita kuten kutsujen lähettäminen sähköiseen huutokauppaan, sähköisten menettelyjen käytön voidaan arvioida lyhentävän kuitenkin hankintamenettelyyn kuluva aika. Hankintamenettelyyn kuluva aika lyhenee esimerkiksi kun sähköisessä huutokaupassa tarjousten vertailu tapahtuu sähköisessä ympäristössä automaattisesti etukäteen määritetyn matemaattisen kaavan avulla.

Sähköiset hankintamenettelyt vaativat toimiakseen tietojärjestelmäsovelluksen, jonka hankinnasta aiheutuu hankintayksikölle kuluja. Edellä mainitun komission teettämän vaikutusarvioinnin mukaan järjestelmäkulujen ei odoteta olevan merkittävän suuria muun muassa siksi, että sähköisten järjestelmien markkinat tuottavat jatkuvasti entistä stan-

dardoidumpia ratkaisuja, jolloin myös yksittäisten järjestelmien hankintakustannukset eivät nouse merkittävän suuriksi. Lisäksi uuden lainsäädännön myötä hankintayksikölle aiheutuu kertaluonteisia lisäkustannuksia hankintaohjeistuksien ja mahdollisten asiakirjamallien päivittämisestä sekä henkilökunnan kouluttamisesta.

Hankinnan keskeyttämistä koskevan nimienomaisen säännöksen voidaan arvioida vähentävän markkinaoikeuteen tehtävien valitusten määrää.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Johdanto

Kauppa- ja teollisuusministeriön (sittemmin työ- ja elinkeinoministeriö) vuonna 2007 asettama työryhmä valmisteli ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä. Työryhmän ehdotuksesta järjestettiin lausuntokierros keväällä 2008. Lausuntoja antoivat muun muassa ministeriöt, valtionalouden tarkastusvirasto, Suomen kuntaliitto ry, Hansel Oy, Rakennusteollisuus RT ry, Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry sekä eräät kaupungit. Oikeusministeriön ja kauppa- ja teollisuusministeriön (sittemmin työ- ja elinkeinoministeriö) asettaman julkisten hankintojen oikeussuojajärjestelmän uudistamista valmisteleva työryhmä (JUHO- työryhmä) käsitteli erillisenä kokonaisuutena sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän käyttöönottoa. Työryhmä yhti säännöksiä valmistelleen työryhmän tekemiin johtopäätöksiin ja keskitti tarkastelunsa vain lakitekniisiin ratkaisuihin. Lakitekniset ratkaisut toteutettiin työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskeva erillislakiehdotus liitettiin JUHO- työryhmän loppumietinnön liitteeksi. Lakiehdotus vastaa sisällöltään työryhmän muistioon perustuvaa asetusehdotusta. Lakiehdotuksen jatkovalmistelussa on pyritty huomioimaan asetusehdotuksen lausun-

tokieroksessa esitetyt muutos- ja korjausehdotukset.

Esitys hankintalain ja erityisalojen hankintalain muuttamisesta siten, että lakeihin lisätäisiin säännös hankinnan keskeyttämisestä samoin kuin esitys julkisuuslain muuttamisesta perustuu JUHO- työryhmän loppumietinnön esitykseen.

Lausunnot

JUHO- työryhmän loppumietinnöstä, jonka liitteenä on sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskeva lakiehdotus, järjestettiin laaja lausuntokierros. Lausunnot (63) saatiin muun muassa kaikilta ministeriöiltä ympäristöministeriötä lukuun ottamatta, tuomioistuimilta, hankintayksiköiltä, toimittajilta ja järjestöiltä. Kaikissa lausunnoissa ei otettu kantaa sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevaan ehdotukseen. Kantaa ottaneissa lausunnoissa yleisesti puollettiin uusin sähköisten menettelyjen mahdollistavan lain säätämistä. Lakiteknisesti erillislakia pidettiin selkeänä ratkaisuvaihtoehtona. Liikenne- ja viestintäministeriö esitti lakiehdotuksen terminologian korjaamista siten, että sähköisen huutokaupan sijasta puhuttaisiin sähköisestä hankintamenettelystä terminologian sekaannusten välttämiseksi, koska huutokaupassa yleensä myydään eikä osteta (hankita). Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnossa esimerkkeinä huutokaupasanon käytöstä mainitaan laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista (462/2009) ja lentoliikenteen päästökauppaa koskeva laki (34/2010). Esityksessä on kuitenkin pitäydytty hankintadirektiivien sähköistä huutokauppaa koskevassa määrittelyssä. Sähköinen huutokauppa – käsitteenä on vakiintunut julkisissa hankinnoissa, ja sitä käytetään yhteneväisenä terminä EU:n laajuisesti.

Rakennusteollisuutta edustavien järjestöjen (Rakennusteollisuus RT ry, Infra ry, EK) lausunnoissa esitetään epäily siitä, soveltuuko

sähköinen huutokauppa rakennusurakoihin ja rakentamispalveluihin. RT ja Infra epäilevät sähköisen huutokaupan johtavan vakiintuneesti kiellettyä pidetyn hintatinkimisen laillistamiseen. Mainitut tahot katsovat myös, että menettely olisi vastoin rakennuslalla noudatettavia hyviä toimintamalleja ja –käytäntöjä.

Lakiesityksessä on pitäydytty hankintadirektiivien sähköisen huutokaupan määritelmässä ja huutokaupan soveltamisalan laajuus on hankintadirektiivein mukainen. Direktiivit mahdollistavat sähköisen huutokaupan käytön myös rakennusurakoissa tietyn poikkeuksin. Direktiivin määritelmän mukaan ..”sellaiset rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena”. Rakennusurakoihin sisältyy erityyppisiä hankekokonaisuuksia, ja hankintayksikön harkinnassa tulisi olla, milloin se katsoo voivansa käyttää sähköistä huutokauppaa. Hankintayksikön harkinnassa tulisi olla hankintatarpeensa ja -menettelynsä valinta. Muun muassa Senaatti-kiinteistöt katsoo, ettei rakennusurakoita tulisi rajata pois huutokaupan käyttöalueesta, koska huutokauppa voisi olla sopiva esimerkiksi puitesopimusurakoitsijoiden minikilpailuttamiseen vuosikorjaustöissä tai myös isommissa tavanomaisissa urakoissa, joissa suunnitelmat ovat mahdollisimman valmiit ja joihin ei sisälly henkisiä suorituksia. Keskuskaupparin lausunnossa korostetaan, että on tärkeää pitää huoli siitä, että uusien sähköisten järjestelmien tekninen toteutus on sellainen, että pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.

JUHO- työryhmän loppumietinnöstä annetuissa lausunnoissa on yleisesti puollettu hankinnan keskeyttämistä koskevan sääntelyn ottamista hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin.

Esitystä julkisuuslain muuttamisesta kannatettiin yleisesti JUHO- työryhmän loppumietinnöstä annetuissa lausunnoissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala ja tarkoitus.* Lakia sovellettaisiin silloin, kun hankintayksikkö käyttää julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007, *hankintalaki*) tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (349/2007, *erityisalojen hankintalaki*) soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa sähköistä huutokauppaa tai dynaamista hankintajärjestelmää. Esitetty laki täydentäisi hankintalaissa ja erityisalojen hankintalaissa sekä julkisista hankinnoista annetussa asetuksessa (614/2007, *hankinta-asetus*) annettuja säännöksiä. Laki sisältäisi sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän käytön edellyttämät erityiset säännökset. Muilta osin hankintalain ja erityisalojen hankintalain säännökset tulisivat noudatettaviksi. Lakia sovellettaisiin sekä EU-kynnsarvot ylittäviin että kansallisten kynnysarvojen ylittäviin mainittujen lakien mukaisiin hankintoihin.

Lain tarkoituksena olisi edistää sähköisten menettelytapojen käyttöä julkisissa hankinnoissa. Lailla pantaisiin täytäntöön hankintadirektiivin (2004/18/EY) ja erityisalojen hankintadirektiivin (2004/17/EY) sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevat säännökset. Direktiivit mahdollistavat sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän käytön, mutta direktiivien näitä järjestelmiä koskevat määräykset on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2 § *Määritelmät.* Sähköisen huutokaupan määritelmä perustuu hankintadirektiivin 1 artiklan 1 kohdan 7 alakohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 1 artiklan 2 kohdan 6 alakohtaan. Sähköinen huutokauppa olisi vain

osa hankintamenettelyä, ei itsenäinen hankintamenettely. Sähköistä huutokauppaa voitaisiin käyttää jäljempänä 6 §:ssä tarkoitetuissa hankintamenettelyissä. Esitetyn lain säännökset sääntelisivät vain sähköisen huutokaupan osuutta, ja muilta osin tulisivat sovellettaviksi hankintalain ja erityisalojen hankintalain säännökset. Sähköistä huutokauppaa voitaisiin käyttää vasta kilpailuttamisen viimeisessä vaiheessa. Tarjousten arvioinnin jälkeen käynnistettäisiin erityistä tietojärjestelmää käyttäen sähköinen huutokauppa, jonka tavoitteena olisi uusien hintojen tai muita matemaattisesti mitattavien arvojen käyttäen löytää hankintayksikölle edullisin lopputulos.

Dynaaminen hankintajärjestelmän määritelmä perustuu hankintadirektiivin 1 artiklan 1 kohdan 6 alakohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 1 artiklan 2 kohdan 5 alakohtaan.

Hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia esitetään samassa yhteydessä muutettavaksi muun muassa siten, että sähköisen huutokaupan ja dynaamisen hankintajärjestelmän määritelmät poistettaisiin mainituista laista.

Sähköisillä menetelmillä tarkoitettaisiin menetelmiä, joissa viestintä tapahtuu lain tarkoittamassa sähköisessä muodossa. Pykälässä ”kokonaan sähköisellä” tarkoitettaisiin lain säätelemää hankintaprosessia ja suhdetta ehdokkaisiin ja tarjoajiin. Sitä vastoin tällä lailla ei ole tarkoitus säädellä laajemmin ostojärjestelmiä, jotka sisältävät esimerkiksi tilaus- ja laskutusjärjestelmiä tai liittyviä muihin taustajärjestelmiin.

Pykälän 3 momentin mukaan muut tässä laissa käytetyt käsitteet vastaisivat hankintalain 5 §:n määritelmiä. Vastaavat termit ovat erityisalojen hankintalain 4 §:ssä.

3 §. *Hankintalajeihin liittyvät soveltamis-säännökset.* Pykälässä säädettäisiin erilaisiin hankintalajeihin soveltuviin säännöksistä. Selkeä lain soveltamiseen liittyvä kokoava säännös on tarpeen eri hankintalajeihin ja niihin liittyvien kynnysarvojen moninaisuuden johdosta.

4 §. *Yleiset periaatteet.* Pykälässä säädettäisiin molempiin menettelyihin liittyvistä

yleisistä periaatteista. Säännös perustuu hankintadirektiivin ja erityisalojen hankintadirektiiviin. Hankintadirektiivin 54 artiklan 8 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 9 kohdan mukaan hankintayksikkö ei saa käyttää sähköistä huutokauppaa väärin eikä siten, että sillä estetään, rajoitetaan tai vääristetään kilpailua. Hankintadirektiivin 33 artiklan 7 kohdassa ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 7 kohdassa on todettu, ettei dynaamista hankintajärjestelmää saa käyttää siten, että sillä estetään, rajoitetaan tai vääristetään kilpailua. Pykälässä korostetaan hankintadirektiivien mukaisesti hankintamenettelyissä yleisestikin velvoittavia periaatteita avoimuudesta, syrjimättömyydestä ja tasapuolisuudesta.

Pykälän 2 momentin mukaan sähköisiä menetelmiä käytettäessä tulee noudattaa sähköiseen viestintään sovellettavista säännöistä annettuja hankinta-asetuksen 4 luvun säännöksiä. Sähköisiä menetelmiä käytettäessä on huomioitava, että tekniset ongelmat, tietoliikennehäiriöt ja järjestelmävirheet voivat vaikeuttaa sähköistä hankintaprosessia ja sen vuoksi hankintayksiköllä tulisi olla riittävät varatoimenpiteet häiriöiden varalle ja menetelmät dokumentoida hankintaprosessin kulkua. Häiriötilanteen esiintyessä sähköinen huutokauppa voitaisiin joutua lopettamaan ja siirtämään uuteen ajankohtaan tai keskeyttämään, taikka lopettamaan täysin ja mahdollisesti häiriön takia suorittamaan hankinnan kilpailutus loppuun muilla menetelmillä. Tällöin osallistujia tulisi välittömästi informoida. Osallistujien syrjimätön ja tasapuolinen kohtelu tulee varmistaa näissä tilanteissa.

5 §. Vastuu sähköisen viestin perillemenosta ja sähköisen viestin saapumisajankohta. Pykälä sisältää säännöksen vastuusta viestin perillemenosta ja siitä, koska sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi hankintayksikölle. Pykälä perustuu pääosin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettuun lakiin (13/2003). Vastuu viestin perillemenosta olisi tarjoajalla tai ehdokkaalla. Pykälä vastaisi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 8 §:ää, jonka mukaan sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen siitä, koska sähköinen viesti katsottaisiin

saapuneeksi hankintayksikölle. Säännös vastaisi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 10 §:n 1 momentin säännöstä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 10 §:n 2 momentti sisältää säännöksen viestin saapumisajankohdasta tapauksissa, joissa viestin saapumisajankohdasta ei saada selvitystä sen johdosta, että viranomaisen käyttämä sähköinen tiedonsiirtomenetelmä on ollut epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä ei muusta vastaavasta syystä voida esittää. Sähköinen viesti katsotaan mainitun momentin mukaan saapuneeksi sinä ajankohtana, jona se on lähetetty, jos lähettämisaikajankohdasta voidaan esittää luotettava selvitys. Vastaavaa säännöstä ehdotettuun lakiin ei esitetä otettavaksi näiden menettelyjen erityispiirteistä johtuen.

2 luku Sähköinen huutokauppa

6 §. Soveltuminen eri hankintamenettelyihin. Pykälässä säädettäisiin sähköisen huutokaupan käytöstä eri hankintamenettelyissä. Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää hankintadirektiivin 54 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 2 kohdan mukaan avoimessa, rajoitetussa ja neuvottelumenettelyssä sekä kun puitejärjestelyyn valitut toimittajat kilpailutetaan uudelleen. Lisäksi sähköistä huutokauppaa voitaisiin käyttää dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävän hankinnan kilpailuttamisen yhteydessä. Sähköisen huutokaupan käytön yhtenä edellytyksenä on, että hankinnasta on ilmoitettu. Eri hankintamenettelyjen käytön edellytyksistä säädetään hankintalain ja erityisalojen hankintalain säännöksissä.

Hankintadirektiivin mukaan sähköistä huutokauppaa ei voida käyttää kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä.

7 §. Käytön yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin sähköisen huutokaupan käytön yleisistä edellytyksistä ja rajoituksista. Hankintadirektiivin 54 artiklan 2 kohdan mukaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 2 kohdan mukaan sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää, jos kilpailutettavan hankinnan tekniset eritelmät voidaan laatia riit-

tävän tarkasti. Sähköistä huutokauppaa ei siten voida käyttää hankinnoissa, joiden huutokauppavaiheessa suoritettavassa tarjouksien vertailussa edellytetään muita kuin määrällisinä ilmastavia vertailuperusteita. Periaate on todettu myös komission työasiakirjassa SEC (2005)959 sivulla 18, ettei muiden kuin määrällisten vertailuperusteiden vertailu onnistu sähköisen huutokaupan sisältämien automaattisten arviointimenetelmien takia. Sähköisen huutokaupan käytön tarkoituksenmukaisuus riippuu hankinnan luonteesta, arvosta sekä markkinoista ja vallitsevasta kilpailutilanteesta.

Hankintadirektiivin 54 artiklan 8 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 9 kohdan mukaan hankintayksikkö ei saa käyttää sähköistä huutokauppaa siten, että sillä muutetaan hankinnan kohdetta siitä, jollaisena se on määritelty julkaistussa tarjouskilpailua koskevassa hankintailmoituksessa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa sekä mahdollisissa eritelmissä.

Hankintadirektiivin 1 artiklan 7 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 1 artiklan 6 kohdan mukaan tietyt rakennusurakat ja tietyt palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat immateriaaliset suoritukset kuten rakennusurakoiden suunnittelu, eivät näin ollen voi olla sähköisen huutokaupan kohteena.

Hankintadirektiivin johdanto-osan kappaleessa 14 ja erityisalojen hankintadirektiivin johdanto-osan kappaleessa 21 on kuitenkin nimenomaisesti todettu, että sähköinen huutokauppa voisi erityisesti tulla kyseeseen, kun rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevia hankintasopimuksia uusitaan.

Sähköistä huutokauppaa voitaisiin käyttää myös osana vertailumenetelmää tapauksissa, joissa osa vertailuperusteista on sellaisia, ettei niitä voida asettaa sähköisen huutokaupan kohteeksi ja osa sellaisia, että ne soveltuvat sähköisen huutokaupan kohteeksi. Tällöin ensin tulisi suorittaa vertailu ei-määrällisesti mitattavien perusteiden osalta, ja tämän jälkeen vertailussa järjestykseen asetetut tarjoukset asetettaisiin sähköiseen huutokauppaan objektiivisesti ja määrällisesti mitattavilta osiltaan.

8 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetäisiin sähköistä huutokauppaa koskevasta

ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälä perustuu hankintadirektiiveihin. Hankintadirektiivin 54 artiklan 3 kohta ja erityisalojen hankintadirektiivi 56 artiklan 3 kohta sisältää ilmoittamisvelvoitteen direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa. Sähköisen huutokaupan käytöstä tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa eli komission asetuksen 1564/2005 vakiolomakkeiden vahvistamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY mukaisesti julkisiin hankintamenettelyihin liittyvien ilmoitusten julkaisemisesta eli ns. vakiolomakeasetuksen liitteen II mukaisessa hankintailmoituksessa ja liitteen V mukaisessa erityisaloja koskevassa hankintailmoituksessa, jotka täytetään sähköisessä ilmoitusjärjestelmässä

HILMAssa (www.hankintailmoitus.fi). Velvollisuudesta käyttää EU-vakiolomakkeita on säädetty hankinta-asetuksen 7 §:ssä, ja EU-hankintailmoituksista mainitun asetuksen 8 §:ssä. Pykälässä viitattaisiin myös kansalliseen hankinta-asetuksen 4 §:n mukaiseen ilmoitusvelvoitteeseen, jonka mukaan kansallinen hankintailmoitus toimitetaan julkaistavaksi HILMAssa. Kansallisen hankintailmoituksen sisällöstä on säädetty hankinta-asetuksen 5 §:ssä.

Komission työasiakirjassa SEC (2005)959 sivulla 18 on todettu, että sähköisestä huutokaupasta ilmoittaminen synnyttää velvoitteen myös järjestää ilmoitettu huutokauppa, paitsi tilanteissa, joissa saadaan vain yksi hyväksytävä tarjous. Huutokaupasta ilmoittaminen velvoittaisi siten ratkaisemaan kilpailutuksen huutokaupan tulosten perusteella. Tässä suhteessa on kuitenkin huomioitava hankintamenetelmien erityispiirteet kuten puitejärjestelyn sisäiset minikilpailutukset. Puitejärjestelyyn voi sisältyä useita toimittajien uudelleen kilpailutuksia (minikilpailutuksia) eikä sähköisen huutokaupan käyttö välttämättä sovellu kaikkiin kilpailutuksiin, koska sähköisellä huutokaupalla kilpailutettavan hankinnan tekniset eritelmät tulee voida laatia riittävän tarkasti. Puitejärjestelyn perustamista koskevassa hankintailmoituksessa tulisi kuitenkin ilmoittaa sähköisen huutokaupan käytöstä, mikäli sitä tullaan käyttämään josain tai joissain puitejärjestelyyn kuuluvissa minikilpailutuksissa.

9 §. Huutokaupan sisältö. Hankintadirektiivin 54 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 2 kohdan mukaan sähköinen huutokauppa koskee joko ainoastaan hintaa, jos valintaperusteena käytetään alhaisinta hintaa tai ilmoitettuja vertailuperusteiden arvoja, jos tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus. Huutokaupan kohteena voisivat olla vain sellaiset vertailuperusteet, jotka voidaan ilmaista määrällisinä lukuina. Hinnan lisäksi tällaisia voisivat olla esimerkiksi toimitusai-ka ja huoltotiheys.

10 §. Tarjouspyynnössä ilmoitettavat tiedot. Pykälässä säädettäisiin hankintadirektiivin 54 artiklan 3 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 3 kohdan mukaisista tarjouspyynnössä ilmoitettavista tiedoista. Mainitun kohdan mukaan, jos kilpailutus toteutetaan sähköisellä huutokaupalla, tarjouspyynnössä on ilmoitettava valintaperuste ja kokonaistaloudellisuuden ollessa kyseessä vertailuperusteet, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteena siltä osin kuin ne ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosentteina. Lisäksi tulee ilmoittaa esitettyjen perusteiden arvojen mahdolliset rajat. Ennen sähköistä huutokauppaa hankintayksikkö suorittaa tarjousten alustavan kokonaisarviointin 11 §:ssä säädetyllä tavalla. Sähköisessä huutokaupassa käytettävät valinta- ja vertailuperusteet voivat olla vain määrällisesti ilmaistavia, kun ennen huutokauppaa toteuttavassa kokonaisarvioinnissa perusteina voidaan käyttää myös muita kuin määrällisesti mitattavia valinta- ja vertailuperusteita.

Edellä mainittujen tietojen lisäksi hankintayksikön tulisi ilmoittaa ne tiedot, joita se tulee antamaan tarjoajien käyttöön sähköisen huutokaupan aikana sekä tietojen antamisen ajankohta, tarvittavat tiedot huutokaupan kuluista, ja vaadittavat edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen. Lisäksi tulisi ilmoittaa mahdolliset tarjousten väliset vähimmäiserot sekä tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä ja viestintäyhteyttä koskevista yksityiskohdista ja teknisistä edellytyksistä. Nämä nimenomaisesti sähköistä huutokauppaa koskevat tiedot tulisi ilmoittaa niiden tietojen lisäksi, jotka edellytetään ilmoitettavan hankintalain

41 § ja 69 §:n sekä erityisalojen hankintalain 36 §:n mukaan.

Komission työasiakirjassa SEC (2005)959 sivuilla 19-20 todetaan lisäksi, että tarjouspyynnössä voidaan ilmoittaa sähköisessä huutokaupassa käytettävä matemaattinen kaava. Lisäksi komission työasiakirjassa on todettu, että tarjouspyynnössä tulisi ilmoittaa, kuinka kutsut sähköiseen huutokauppaan osallistumisesta tulee lähettää. Kyseisessä työasiakirjassa on lisäksi todettu, että sähköistä huutokauppaa koskevia sääntöjä voidaan muuttaa, edellyttäen, että siitä on ilmoitettu tarkasti tarjousasiakirjoissa. Sääntöjen muuttaminen voi vaikuttaa kuitenkin merkittävästi tarjoajaan asemaan, joten hankintayksikön tulee tiedottaa muutoksista riittävällä tavalla.

11 §. Huutokaupan aloittaminen. Pykälässä säädettäisiin huutokaupan aloittamiseen liittyvistä hankintadirektiivin mukaisista velvoitteista. Hankintadirektiivin 54 artiklan 4 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 4 kohdan mukaan ennen sähköisen huutokaupan aloittamista hankintayksikön tulee suorittaa tarjousten alustava kokonaisarviointi valitun valinta- ja vertailuperusteiden sekä vertailuperusteille vahvistetun painotuksen mukaisesti. Kokonaisarvioinnin tulisi sisältää tarjouksen sisällön arvioinnin ja lisäksi myös avoimessa menettelyssä tarjoajan soveltuvuuden arvioinnin. Rajoitettuun ja neuvottelumenettelyyn ei voida ottaa ehdokkaita, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia tai, jotka eivät ole tehneet osallistumishakemusta. Näin ollen muiden kuin avoimen menettelyn osalta ehdokkaiden soveltuvuus on tullut arvioida jo kilpailuttamisprosessin alkuvaiheessa.

12 §. Kutsu sähköiseen huutokauppaan. Pykälässä todettaisiin sähköistä huutokauppaa koskevan kutsun tarkoitus, jonka mukaan hyväksytyt tarjoajat pyydetään esittämään uusia hintoja tai uusia arvoja vertailuperusteille. Sähköistä huutokauppaa koskevassa kutsussa täsmennettäisiin huutokauppaa koskevia tietoja, koska tarjouspyyntövaiheessa ei useinkaan voida kuvata sähköisen huutokaupan tarkkoja aikatauluja eikä eri vaiheiden kuvauksia riittävän tarkasti sen vuoksi,

että tarjouspyyntö laaditaan aikaisemmin kuin itse kutsu sähköiseen huutokauppaan.

Hankintadirektiivin 54 artiklan 4 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 4 kohdan mukaan hankintayksikön tulee samanaikaisesti sähköisin keinoin pyytää hyväksyttävän tarjouksen tehneitä tarjoajia esittämään uusia hintoja tai uusia arvoja. Komission työasiakirjan SEC (2005)959 sivulla 19 todetaan, että hankintayksikön tulee lähettää hyväksytyille yksilöidysti ja sähköisesti kutsu osallistua sähköiseen huutokauppaan. Työasiakirjan sivulla 19 todetaan lisäksi, ettei kutsun laittamista internet-sivuilla voida katsoa riittäväksi.

Komission työasiakirjassa SEC (2005)959 sivulla 19 todetaan, että hylättyjä tarjoajia tulisi informoida hankintadirektiivin 41 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen 49 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hankintadirektiivin 41 artikla vastaa hankintalain 73 §:ää, ja näin ollen hankintayksikön olisi tehtävä hylättyjen tarjoajien asemaan vaikuttavista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös hankintalain 73 §:n mukaisesti. Erityisaloilla hankintaa koskevista päätöksistä säädetään 58 §:ssä.

Pykälässä myös säädettäisiin huutokaupaa koskevan kutsun sisällöstä. Hankintadirektiivin 54 artiklan 4 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 4 kohdan mukaisesti kutsussa tulisi ilmoittaa kaikki tarvittavat tiedot käytettävistä teknistä edellytyksistä kuten käytettävien laitteiden edellyttämästä yksilöllisestä yhteydestä ja täsmälliset tiedot sähköisen huutokaupan alkamispäivästä ja kellonajasta.

Hankintadirektiivin 54 artiklan 7 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 7 kohdan mukaan, jos sähköinen huutokauppa käydään useassa peräkkäisessä vaiheessa, tulee vaiheiden lukumäärä ja aikataulu ilmoittaa kutsussa. Hankintadirektiivin 54 artiklan 5 kohdan mukaan kutsussa on ilmoitettava myös sähköisessä huutokaupassa käytettävä matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määräytyy automaattisesti esitettyjen uusien hintojen tai uusien arvojen perusteella. Kaavan tulee sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen vertailuperusteiden suhteellinen painotus. Lisäksi mahdolliset käytettävät hintahaarukat on esitettävä ennalta määrättyinä arvona sekä jokaiselle vaihtoehdolle on määriteltävä erillinen kaava. Suomenkielisessä erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 5 kohdassa on veloitettu ilmoittamaan käytettävä matemaattinen kaava tarjouspyynnössä vaikka englanninkielisessä direktiivissä samassa yhteydessä on käytetty termiä ”kutsu” (invitation). Suomenkielisessä direktiivissä on käänkösvirhe.

Hankintadirektiivin 54 artiklan 7 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 7 kohdan mukaisista huutokaupan lopettamiseen liittyvistä perusteista tulisi myös ilmoittaa sähköistä huutokaupaa koskevassa kutsussa.

Kutsuun olisi lisäksi liitettävä hankintayksikön tekemä tarjouksien kokonaisarvioinnin tulokset. Kokonaisarviointi sisältää niin tarjouksen sisällön arvioinnin ja lisäksi myös avoimessa menettelyssä tarjoajan soveltavuuden arvioinnin. Komission työasiakirjan SEC (2005)959 sivulla 19 todetaan, että kokonaisarviointi voisi sisältää esimerkiksi hankintayksikön antaman pistemäärän tietylle tarjoajalle. Ennen huutokaupan alkamista hankintayksikön tulisi kuitenkin antaa hyväksytyille tarjoajille tiedoksi tarkka tieto sijoituslistasta, josta voisi selvittää yksittäisen tarjoajan sijoitus muihin tarjoajiin verrattuna kuitenkin paljastamatta tarjoajien nimiä, jotta luottamuksellisuus säilyisi.

13 §. Vähimmäismääräaika huutokaupan aloittamiselle ja tietojen toimittaminen osallistujille. Pykälässä säädettäisiin vähimmäismääräajasta huutokaupan aloittamiselle hankintadirektiivin 54 artiklan 4 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Mainitun kohdan mukaan sähköinen huutokauppa voi alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua huutokaupaa koskevien kutsujen lähettämispäivästä.

Pykälässä myös säädettäisiin hankintayksikön velvollisuudesta toimittaa tietoja osallistujille. Hankintadirektiivin 54 artiklan 6 kohdan sekä erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 6 kohdan mukaan hankintayksikön tulee toimittaa sähköisen huutokaupan jokaisessa vaiheessa välittömästi hyväksytyille tarjoajille vähintään sellaiset tiedot, joiden perusteella nämä voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Käytännös-

sä tämä voisi tapahtua esimerkiksi tietokoneohjelman avulla asettamalla tarjoajat sijoituslistalle, joka päivittyisi automaattisesti tarjoajien tekemien tarjousten mukaisesti. Hankintayksikkö voisi toimittaa myös muita tietoja muista esitetyistä hinnoista tai arvoista edellyttäen, että tästä on ilmoitettu tarjouspyynnössä. Tietojen samanaikaisella toimitamisella tarjoajille turvataan syrjimätön kohtelu tarjoajien kesken.

Hankintayksikkö voisi myös ilmoittaa milloin tahansa huutokauppavaiheiden aikana osallistuvien tarjoajien lukumäärän. Hankintayksikön tuli kohdella tarjoajia nimettöminä suhteessa toisiin tarjoajiin huutokaupan eri vaiheiden aikana. Velvoite perustuu hankintadirektiivin 54 artiklan 6 kohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 6 kohtaan. Hankintayksikkö voisi kuitenkin ilmoittaa yksittäiselle tarjoajalle lähetettävässä kutsussa tämän sijoituksen muihin tarjoajiin nähden.

14 §. Huutokaupan lopettaminen. Pykälässä säädettäisiin sähköisen huutokaupan lopettamisesta. Pykälä perustuu direktiiveihin. Hankintadirektiivin 54 artiklan 7 kohdassa ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 7 kohdassa on määritelty tavat, joilla huutokauppa voidaan lopettaa noudattaen yhtä tai useampaa ko. kohdissa mainittua tapaa.

Hankintayksikkö voi lopettaa huutokaupan huutokauppaa koskevassa kutsussa ilmoitettuun päivämäärän ja kellonajan mukaisesti, tai kun hankintayksikölle ei enää tarjota uusia hintoja tai arvoja, jotka täyttävät vaaditut hintojen tai arvojen vähimmäiserot. Kolmantena lopettamisvaihtoehtona on, kun kutsussa vahvistettu huutokaupan eri vaiheiden määrä on täytynyt. Huutokauppa voidaan direktiivien mukaan käydä useassa vaiheessa. Esimerkiksi ensin huutokauppa koskisi toimitusaikaa ja sen jälkeen näistä parhaiden kesken käytäisiin huutokauppa hinnasta.

Edellytyksenä kaikissa mainituissa lopettamistavoissa on, että hankintayksikkö on täsmentänyt huutokauppaa koskevassa kutsussaan määräjän, jota noudatetaan viimeisen esitetyn tarjouksen jälkeen ennen sähköisen huutokaupan päättymistä. Direktiivin 54 artiklan 6 kohdan b alakohdan sanamuodosta poiketen, pykälässä ehdotetaan, että jokaisen lopettamisvaihtoehdon jälkeen, eli myös sil-

loin, kun huutokauppa lopetetaan kutsussa ilmoitettuna määrättyinä päivinä ja kellonajana, tulisi olla tietty aika, joka viimeisen tarjouksen jälkeen odotetaan uusia tarjouksia. Direktiivin mainitun kohdan mukaan tietty aika asetettaisiin vain 4 §:n 2 ja 3 kohdan lopettamisvaihtoehdoissa. Tällä asetettaisiin eri lopettamisvaihtoehdot tasavertaiseen asemaan ja turvattaisiin tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu mm. tarjoajien tietoliikenneyhteyksien erilaisuudesta (eri nopeudet) riippumatta.

3 luku **Dynaaminen hankintajärjestelmä**

15 §. Dynaamisen hankintajärjestelmän perustaminen. Pykälässä säädettäisiin dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta, sähköisten menettelyjen ja avoimen hankintamenettelyä koskevien säännösten soveltamisesta dynaamisen hankintajärjestelmän yhteydessä, järjestelmän maksuttomuudesta toimittajille ja tarjoajille sekä ennakoidun kokonaisarvon laskemisesta ja järjestelmän kestosta.

Hankintadirektiivin 33 artiklan 3 kohdassa ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 3 kohdassa säädetään dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta hankintailmoituksella. Lisäksi hankintadirektiivin 35 artiklan 3 kohta ja erityisalojen hankintadirektiivin 42 artiklan 2 kohta sisältävät säännökset ilmoitusvelvoitteista, mikäli hankintayksikkö aikoo perustaa dynaamisen hankintajärjestelmän. Hankintayksikön tulisi käyttää dynaamisen hankintajärjestelmän perustamiseksi EU-hankintailmoitusta tai erityisalojen EU-hankintailmoitusta, jotka ovat komission asetuksessa (EY) N:o 1564/2005 vakiolomakkeitten vahvistamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY mukaisesti julkisiin hankintamenettelyihin liittyviä ilmoitusten julkaisemisesta tarkoitettuja vakiolomakkeita. Näiden käyttäminen perustuu siten yhteisön suoraan velvoittavaan asetukseen. Kansallisesti velvollisuus on todettu hankinta-asetuksen 7 §:ssä. Hankintailmoitusten toimittamisesta julkaistaviksi säädetään hankinta-asetuksen 8 §:ssä. Kansallisesti dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta

ilmoitettaisiin hankinta-asetuksen 4 §:ssä tarkoitetulla kansallisella hankintailmoituksella, joka on toimitettava julkaistavaksi hankinta-asetuksen 4 §:n mukaisesti. Kansallista hankintailmoitusta voitaisiin käyttää pykälän mukaan myös silloin, kun kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä hankintalain tai erityisalojen hankintalain liitteen B-mukainen palveluhankinta tai hankintalain mukainen käyttöoikeussopimus.

Hankintadirektiivin johdanto-osan 13 kappaleen mukaan dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisen yhteydessä hankintaviranomaiset voivat laatia jo hyväksytyistä tarjoajista luettelon, ja antaa jatkossa esitetyllä tavalla uusille tarjoajille mahdollisuuden liittyä siihen. Vastaava kohta löytyy erityisalojen hankintadirektiivin johdanto-osan kappaleesta 21.

Hankintadirektiivin 33 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti hankintayksikön on käytettävä sähköisiä menettelyjä koko menettelyn ajan. Sähköiseen viestintään sovellettavista säännöistä säädetään hankinta-asetuksen 19 §:ssä. Edellä mainittujen hankintadirektiivien kohtien mukaan dynaamisen hankintajärjestelmän toteuttamiseksi on noudatettava avoimesta menettelystä säädettyä kaikissa järjestelmän vaiheissa hankintasopimuksen tekemiseen saakka. Poiketen direktiivin sanamuodosta sovellettavia menettelyitä noudatettaisiin hankintapäätökseen, ei hankintasopimukseen asti.

Hankintadirektiivin 33 artiklan 7 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan kohdan 7 mukaisesti hankintayksikkö ei saa periä toimittajilta tai järjestelmään osallistuvilta tarjoajilta käsittelymaksuja. Ennakoidun arvon laskennassa sovelletaan vastaavaa kuin puitejärjestelyissä. Näin ollen hankintadirektiivin 9 artiklan 9 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 17 artiklan 3 kohdan mukaan ennakoitua arvoa laskettaessa on otettava huomioon kaikkien dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajalle suunniteltujen hankintojen ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa. Hankintalain 17 — 19 §:ssä säädetään ennakoidun arvon laskemisesta ja 20 § sisältää kiellon jakaa hankinta tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti. Vas-

taavat säännökset sisältyvät erityisalojen hankintalain 13 —16 §:ään.

16 §. *Dynaamisen hankintajärjestelmän kulku.* Pykälässä säädettäisiin dynaamisen hankintajärjestelmän kulusta kun hankintajärjestelmä ja sen sisällä tehtävät hankinnat ylittävät EU-kynnysarvot ja vastaavasti kevennetystä menettelystä kun kyseessä on EU-kynnysarvon alittava mutta kansallisen kynnysarvon ylittävä dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä toteutettava yksittäinen hankinta. Kun dynaaminen hankintajärjestelmä on perustettu, järjestelmä on avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävillä tarjoajilla, jotka ovat jättäneet hankintayksikölle hyväksyttävän alustavan tarjouksen lakiehdotuksen 18 §:n mukaisesti.

Dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävän yksittäisen hankinnan ylittäessä EU-kynnysarvon, tulee hankintayksikön kilpailuttamisen käynnistämiseksi ilmoittaa dynaamista hankintajärjestelmää koskevalla lyhennytyllä hankintailmoituksella. Lyhennetyt hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen järjestelmään voidaan hyväksyä uusia tarjoajia siten kuin lain 18 ja 19 §:ssä säädetään. Kaikkia järjestelmään hyväksytyjä tarjoajia on pyydetävä tekemään tarjous yksittäisestä hankinnasta, minkä jälkeen tarjouksen valinta voidaan suorittaa.

Kansallisesti kevennettyä menettelyä käytettäisiin kun yksittäisen hankinnan arvo jää alle EU-kynnysarvon, mutta ylittää hankintalain kansallisen kynnysarvon. Tällöin hankintayksikön ei tarvitsisi julkaista lyhennettyä hankintailmoitusta, vaan se kilpailuttaisi hankinnan pyytämällä tarjoukset suoraan hankintajärjestelmään jo hyväksytyiltä tarjoajilta. Kevennetty kansallinen menettely vastaa direktiivin velvoitteita yleisellä tasolla, mutta on joustavampi, kevyempi ja nopeampi.

Dynaamista hankintajärjestelmää koskevat ilmoitukset julkaistaisiin HILMAssa ja EU-ilmoitusten osalta myös TED-tietokannassa (<http://ted.europa.eu>), joissa ne olisivat vapaasti toimittajien nähtävissä. Ilmoitusten korjaamisesta ja hankinnan keskeyttämiseen liittyvästä ilmoittelusta ja muista ilmoittamiseen liittyvistä teknillisistä toimenpiteistä voitaisiin antaa käytännön ohjeita ilmoitusten lähetyskanavana toimivassa HILMAssa.

Mikäli dynaamisen hankintajärjestelmän käytöstä jouduttaisiin luopumaan, esimerkiksi teknisten ongelmien takia, hankintayksikön tulisi tehdä asiaa koskeva päätös ja tiedottaa siitä. Tällöin menettelyn tulisi olla tasapuolista ja avointa. Myös dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksytyin toimittajan vetäytyminen omasta tahdostaan pois järjestelmästä tulisi olla mahdollista.

17 §. Hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat. Pykälässä säädettäisiin hankintailmoitukseen ja tarjouspyyntöasiakirjoihin liittyvistä velvoitteista.

EU-hankintailmoitus ja kansallinen hankintailmoitus toimitettaisiin julkaistavaksi HILMA-järjestelmään osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

EU-hankintailmoitusten toimittamisesta julkaitavaksi säädetään hankinta-asetuksen 8 §:ssä ja kansallisen ilmoituksen hankinta-asetuksen 4 §:ssä.

Hankintadirektiivin 33 artiklan kohdan 3 ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan kohdan 3 mukaisesti hankintayksikön tulee asettaa tarjouspyyntöasiakirjat ja niitä täydentävät asiakirjat sähköisessä muodossa ilmoituksen julkaisemispäivästä alkaen dynaamisen hankintajärjestelmän käytön päättymiseen saakka vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville.

Hankintadirektiivin 33 artiklan 3 kohdan c-alakohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 3 kohdan c-alakohdan mukaisesti on ilmoitettava hankintailoituksessa internetiosoite, jossa tarjouspyyntöasiakirjat ovat saatavilla. Hankintailoituksessa on ilmoitettava hankintadirektiivin 33 artiklan 3 kohdan a-alakohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 3 kohdan a-alakohdan mukaisesti, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä. Hankintadirektiivin 33 artiklan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan kohdissa 7 on todettu, ettei dynaamisen hankintajärjestelmän kesto saa ylittää neljää vuotta paitsi perustelluissa erityistapauksissa. Komission työasiakirjassa SEC (2005) 959 (s. 21) on todettu, että myös dynaamisen hankintajärjestelmän kesto tulisi ilmoittaa hankintailoituksessa. Lisäksi hankintailoituksessa tulisi ilmoittaa tarjouksen valintaperuste ja vertailuperusteet kuten hankintadirektiivin 33 artiklan kohdassa 6 ja eri-

tyisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan kohdassa 6 on todettu. Edellä mainituissa kohdissa annetaan hankintayksiköillä mahdollisuus määritellä kokonaistaloudellisen edullisuuden arvioinnissa käytettävät vertailuperusteet, jotka voidaan täsmentää myöhemmin siinä vaiheessa kun hyväksytyjä tarjoajia pyydetään jättämään tarjoukset. Hankintadirektiivin 33 artiklan 3 kohdan b-alakohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 3 kohdan b-alakohdan mukaan tarjouspyyntöasiakirjoissa tulee ilmoittaa muun muassa järjestelmän kohteena olevien suunniteltujen hankintojen luonne, kaikki tarvittavat tiedot hankintajärjestelmästä sekä lisäksi viestintäyhteyttä koskevista järjestelyistä ja teknisistä eritelmistä, joilla tarkoitetaan säädettävässä pykälässä teknisiä edellytyksiä. Hankintalain 41 ja 69 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 36 §:ssä säädetään lisäksi soveltuvien osin yksityiskohtaisesti tarjouspyynnön sisällöstä. Hankintadirektiivin 54 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 56 artiklan 2 kohdan mukaan sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävän hankinnan kilpailuttamisen yhteydessä. Sähköistä huutokauppaa käytettäessä noudatetaan asetuksessa säädettyjä menettelyitä ja velvollisuuksia.

18 §. Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeminen ja hyväksyminen. Pykälässä säädettäisiin dynaamiseen hankintajärjestelmään hakemiseen liittyvistä menettelyvaiheista ja hankintayksikön suorittamasta hyväksymisestä järjestelmään. Hankintadirektiivin 33 artiklan 4 kohdassa ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 4 kohdassa säädetään dynaamiseen hankintajärjestelmään hakemisesta. Mainittujen säännösten mukaan hankintayksikön tulee antaa kaikille toimittajille mahdollisuus esittää alustava tarjous ja tulla hyväksytyksi järjestelmään koko hankintajärjestelmän keston ajan. Hankintadirektiivin 33 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti hankintayksikön olisi hyväksyttävä dynaamiseen hankintajärjestelmään kaikki sellaiset tarjoajat, jotka täyttävät asetetut vähimmäisehdot, ja jotka ovat toimittaneet tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisen alustavan tarjouksen.

Hankintadirektiivin 33 artiklan 2 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti pykälässä säädettäisiin alustavien tarjousten arviointiajaksi 15 päivää tarjouksen esittämisestä. Hankintayksikkö voi pidentää arviointiaikaa, mikäli se ei kilpailuta hankintaa kyseisenä aikana. Pykälässä säädettäisiin myös hankintadirektiivin 33 artiklan 4 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti hankintayksikön velvollisuudesta ilmoittaa mahdollisimman pian alustavan tarjouksen tehneelle tarjoajalle tämän hyväksymisestä dynaamiseen hankintajärjestelmään tai tämän tekemän alustavan tarjouksen hylkäämisestä. Hankintalain 10 luvussa ja erityisalojen hankintalain 7 luvussa säädetään hankintaa koskevista päätöksistä ja tiedoksiannoista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toimittajan oikeudesta esittää alustavaa tarjousta parempi tarjous missä tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän vaiheessa sillä ehdolla, että esitetty tarjous on edelleen tarjouspyynnön mukainen. Säännös perustuu hankintadirektiivin 33 artiklan 2 kohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 2 kohtaan. Edellä mainitun mukaisesti tarjoajien esittämien alustavaa tarjousta parempien tarjouksien saapuminen hankintayksikölle voi olla jatkuva, joten saadut tarjoukset voidaan hankinta-asetuksen 19 §:n 3 momentin 4 kohdasta poiketen avata kun ne on vastaanotettu. Tämä ohjeistus on huomioitu myös komission työasiakirjan SEC 959(2005) sivulla 22.

19 §. *Dynaamisen hankintajärjestelmän käyttäminen EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnassa.* Tätä pykälää sovellettaisiin vain EU-kynnysarvot ylittäviin hankintoihin.

Pykälässä säädettäisiin dynaamisen hankintajärjestelmän käytöstä ja siihen liittyvistä ilmoitusvelvoitteista. Pykälä perustuu hankintadirektiivin 33 artiklan 5 kohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 5 kohtaan. Mainittujen kohtien mukaisesti jokainen erillinen hankinta dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä on kilpailutettava. Edellä mainittuihin säännöksiin sisältyy myös hankintayksikön velvollisuus ilmoittaa toteuttavasta erillisestä hankinnasta vakioloma-asetuksen liitteen IX mukaisella dynaamista hankintajärjestelmää koskevalla lyhennetyllä hankintailmoituksella, jäljempänä lyhennetty hankintailmoitus.

Lisäksi hankintadirektiivin 35 artiklan 3 kohta ja erityisalojen hankintadirektiivin 42 artiklan 2 kohta sisältää velvollisuuden julkaista lyhennetty hankintailmoitus. Lyhennetty hankintailmoitus täytetään HILMAssa internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Lyhennetyn hankintailmoituksen tietosisältö on määritelty hankintadirektiivin liitteessä VII ja erityisalojen hankintadirektiivin liitteessä XIII kohdassa D. Nämä mainituissa liitteissä määritelty tiedot sisältyvät komission vakioloma-asetuksen (1564/2005 EY) mukaiseen lomakkeeseen.

Lyhennyksessä hankintailmoituksessa hankintayksikkö kutsuu kaikkia kiinnostuneita toimittajia jättämään alustavan tarjouksen kulloinkin kilpailutettavasta erillisestä hankinnasta. Tässä vaiheessa niin dynaamiseen hankintajärjestelmään jo hyväksytyt kuin myös uudet toimittajat voivat jättää alustavan tarjouksen. Hankintayksikön tulee asettaa alustavien tarjousten jättämiselle määräaika, joka saa olla vähintään 15 päivää lyhennetyn hankintailmoituksen lähettämispäivästä. Hankintadirektiivien suomenkielisissä käännöksissä edellä mainittu määräaika oli käännetty virheellisesti ”enintään” ja säännökseen on korjattu eri kieliversioiden mukaisesti määräajaksi ”vähintään 15 päivää”. Hankintayksikön on arvioitava saapuneet alustavat tarjoukset. Direktiivissä ei ole kuitenkaan määritelty tämän vaiheen tarkkaa määräaika arvioimiselle, kuten lakiehdotuksen 18 §:ssä aikaisempien alustavien tarjousten osalta säädetään 15 päivän määräaika. Näin ollen hankintayksikön tulisi arvioida saadut alustavat tarjoukset kohtuullisen pian niiden tarjousajan päätyttyä. Hankintayksikkö voisi kilpailuttaa hankinnan vasta sitten, kun se on arvioinut kaikki asetettuun määräaikaan mennessä saapuneet alustavat tarjoukset.

20 §. *Pyyntö tarjouksen esittämiseksi.* Pykälässä säädettäisiin yksittäisen hankinnan kilpailuttamisesta, joka tapahtuu pyytämällä kaikkia järjestelmään hyväksytyjä tarjoajia tekemään tarjous kulloinkin kilpailutettavasta tavara- tai palveluhankinnasta tai urakasta. Pykälä perustuu hankintadirektiivin 33 artiklan 6 kohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 6 kohtaan. Mainituissa koh-

dissa ei säädetä tarkemmin pyynnön sisällöstä. Ko. artiklojen mukaan tarjouksen esittämiselle on vahvistettava riittävän pitkä määräaika. Määräaika tulisi näin ollen ilmoittaa pyynnössä. Lisäksi mainituissa kohdissa on todettu, että pyynnön yhteydessä voidaan täsmentää aiemmassa hankintailmoituksessa tai sen yhteydessä annetussa tarjouspyynnössä ilmoitettuja vertailuperusteita. Työryhmävalmistelun aikana tarkennettiin edellä mainittua niin, että hankinnan kohteen määrittelyjä voitaisiin myös tarkentaa. Vaikka pyynnön osalta direktiivissä ei ole täsmällisiä vaatimuksia, on otettava huomioon hankintalainsäädännön yleiset periaatteet tasapuolisesta kohtelusta ja avoimuudesta. Tasapuolisen kohtelun ja avoimuuden takaamiseksi pyynnöt tulisi lähettää kaikille tarjoajille samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että jos dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävän yksittäisen hankinnan ennakoitu arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa, hankintayksikkö ei olisi velvollinen pyytämään tarjousta sellaiselta tarjoajalta, jonka alustava tarjous dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä varten on saapunut hankintayksikölle vähemmän kuin 15 päivää ennen kuin hankintayksikkö lähettää yksittäistä hankintaa koskevan pyynnön. Säännöksellä varmistettaisiin se, että hankintayksikön suorittama hankinnan kilpailuttaminen ei siirtyisi myöhemmäksi ajankohdaksi aina uuden alustavan tarjouksen saapuessa. Hankintayksiköllä tulisi olla tietty vähimmäisaika (15 pv) alustavien tarjousten arviointiin.

21 §. Tarjouksen valinta. Pykälässä säädettäisiin tarjouksen valinnasta, joka suoritetaan hankintalain ja erityisalojen hankintalain tarjouksen valintaa koskevien säännösten perusteella. Tarjouksen valinnasta säädetään hankintalain 62 ja 72 §:ssä ja erityisalojen 54 §:ssä. Hankintayksikkö voi käyttää tarjouksen valinnassa myös sähköistä huutokauppaa tämän lain sähköistä huutokauppaa koskevien säännösten mukaisesti. Tällöin sähköisen huutokaupan alustava kokonaisarviointi tehdään niiden tarjousten perusteella, jotka on saatu 20 §:n mukaisesti.

4 luku Erinäiset säännökset

22 §. Hankintapäätös ja hankintasopimus. Hankintadirektiivin 33 artiklan 6 kohdan ja erityisalojen hankintadirektiivin 15 artiklan 6 kohdan mukaisesti hankintayksikön on tehtävä hankintapäätös ja hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on toimittanut hankintailmoituksessa asetetun valintaperusteen ja mahdollisesti tarjouspyyntöasiakirjoissa asetettujen valintaperusteiden sekä tarjoajan soveltuvuudelle asetettujen vaatimusten mukaisen parhaan tarjouksen. Pykälään sisällytettäisiin viittaus hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin niiltä osin kuin mainituissa laissa säädetään hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen tekemisestä.

23 §. Jälki-ilmoitus ja selvitykset EU-kynnysarvon ylittävistä dynaamisen hankintajärjestelmän avulla tehdyistä hankinnoista ja sähköisestä huutokaupasta. Pykälässä säädettäisiin jälki-ilmoitusvelvollisuudesta ja siihen liittyvästä poikkeuksesta sekä selvityksistä, joita hankintayksikön tulee lähettää komissiolle pyynnöstä. Pykälän jälki-ilmoitusvelvollisuutta koskeva säännös perustuu hankintadirektiivin 35 artiklan 4 kohtaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 43 artiklan 1 kohtaan. Hankintayksikön on lähetettävä jälki-ilmoitus tai erityisalojen jälki-ilmoitus dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintamenettelyn tuloksista viimeistään 48 päivän kuluttua kunkin erillisen hankintasopimuksen tekemisestä. Poikkeuksena edellä mainittuun ilmoitusvelvollisuuteen, hankintayksikkö voi kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina vuosineljänneksittäin. Tällöin kyseiset ilmoitukset voidaan lähettää samalla kertaa viimeistään 48 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Jälki-ilmoituslomakkeista ja niiden toimittamista on säädetty hankinta-asetuksen 8 §:ssä ja yleisesti hankintalain ja erityisalojen hankintalain jälki-ilmoituksesta hankinta-asetuksen 11 §:ssä. Pykälä perustuu hankintadirektiivin 43 artiklaan ja erityisalojen hankintadirektiivin 50 artiklaan, jotka on kansallisesti pantu täytäntöön hankinta-asetuksen 22 §:llä. Dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta on laadittava kirjallinen selvitys, josta ilmenee vähintään hankinta-asetuksen 22 §:ssä säädetyt asiat.

24 §. Muutoksenhaku ja seuraamukset. Pykälä sisältäisi viittauksen hankintalain ja eri-

tyisalojen hankintalain oikeussuojaa ja seuraamuksia koskeviin säännöksiin.

25 §. Voimaantulo. Pykälä sisältää voimaantulosäännöksen. Laissa säädettyjä uusia menettelyjä voitaisiin soveltaa sellaisiin hankintoihin, jotka aloitetaan lain voimaan tulon jälkeen. Siitä, milloin hankintamenettely katsotaan aloitetuksi, säädetään hankintalaissa ja erityisalojen hankintalaissa.

1.2 Laki julkisista hankinnoista

1 §. Lain tarkoitus. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että sähköisistä hankintamenettelyistä säädetään erillisellä lailla.

24 §. Hankintamenettelyn valinta. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta sähköisistä hankintamenettelyistä.

65 §. Hankintamenettelyt. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä säädetään erillisessä laissa.

73 a §. Hankintamenettelyn keskeyttäminen. Pykälässä olisi uusi ja siinä säädettäisiin hankintamenettelyn keskeyttämisestä. Säännös perustuu vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön ja sen tarkoituksena olisi selkiyttää käytäntöä siitä, milloin hankintamenettely voidaan keskeyttää hankintaa tekemättä.

Pykälän 1 momentin mukaan hankintamenettely voitaisiin keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Keskeyttämisen syyn arvioinnissa hankintayksikön tulisi kiinnittää huomiota siihen, perustuuko hankintamenettelyn keskeyttäminen todellisiin syihin, ja siihen, vaikuttaisiko ratkaisu syrjivästi ehdokkaisiin tai tarjoajiin. Koska hankintamenettelyn tulee pääsääntöisesti johtaa hankintasopimuksen tekemiseen, ei hyväksyttävää olisi hankintamenettelyn aloittaminen ilman aikomusta tehdä hankintasopimusta esimerkiksi markkinatilanteen kartoittamiseksi.

Oikeuskäytännössä hankintamenettelyn keskeyttämiseen on suhtauduttu suhteellisen sallivasti, eikä uudella säännöksellä ole tarkoitus tiukentaa vallitsevaa tulkintakäytäntöä. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen (1.12.2009 alkaen Unionin tuomioistuimen) oikeuskäytännön mukaan hankintaviran-

omaisen on keskeytyspäätöksen tehdessään noudatettava julkisia hankintoja koskevia yhteisön oikeuden perussääntöjä, kuten muun ohella syrjinnän kiellon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita (esimerkiksi asiassa C-27/98, *Fracasso ja Leitschutz ja asiassa C-92/00, HI*). Hyväksyttävänä hankinnan keskeyttämisen perusteena on yhteisön oikeuskäytännössä katsottu myös se, että tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi taikka virheelliseksi (C-244/02, *Kauppatalo Hansel Oy*) tai hankinnasta on saatu vain yksi hyväksyttäväksi katsottava tarjous (C-27/98, *Metalmeccanica Fracasso SpA*).

Kotimaisen oikeuskäytännön mukaan hankintamenettelyn keskeyttämistä ei pidetty julkisista hankinnoista annettujen säännösten vastaisena, kun tarjouskilpailun keskeyttäminen perustui todellisiin syihin (KHO 28.9.2006 taltio 2514). Hyväksyttävänä keskeyttämisperusteena on pidetty myös hankintayksikön muuttunutta rahoitustilannetta (esimerkiksi KHO 22.3.2006 taltio 671, MAO 86/05 ja MAO 64/05), hankinnan kohteen tai hankinnan tarpeen muuttumista hankintamenettelyn aikana (esimerkiksi KHO 1997:124, KHO 15.04.1999 taltio 770, KHO 2004:29, MAO 193/04, MAO 240/06, MAO 76/07, MAO 320/07, MAO 259/09) ja epäonnistunutta tarjouspyyntöä, jonka perusteella on ollut mahdotonta suorittaa vertailua (esimerkiksi MAO 49/07, MAO 423/07, MAO 358/08, MAO 416/08, MAO 108/09, MAO 123/09 ja MAO 131/09).

Hankintaa ei saanut keskeyttää, jos keskeyttämisen tarkoituksena on kiertää lain säännösten soveltaminen tai estää tarjoajan mahdollisuus saada oikeussuojaa (KN 17.9.2001 diaarinumero 143/690/2000, MAO 330/09 ja MAO 539-540/09).

Hankinnan keskeyttäminen tarkoittaa asiallisesti hankintamenettelyn päättämistä hankintaa tekemättä, vaikka hankintayksikön hankintatarve pysyisikin ennallaan. Hankintayksikkö voi päätyä keskeyttämisen jälkeen toteuttamaan hankinnan omana työnään tai käynnistämään uuden hankintamenettelyn, joka on keskeytettyyn hankintamenettelyyn nähden kuitenkin erillinen ja uusi prosessi. Jos hankinta päätetään toteuttaa myöhemmin, hankintayksikön tulisi varmistaa, että aiempaan menettelyyn osallistuneet tarjoajat eivät

saa uudessa tarjouskilpailussa perusteetonta etua tai haittaa keskeytettyyn menettelyyn osallistumisen johdosta.

Pykälän 2 momentin mukaan hankinnan keskeyttämistä koskevasta ratkaisusta tulisi hankintalain 73 §:n mukaisesti tehdä perusteltu päätös, joka annetaan valitusosoituksineen tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneille. Päätöksen perusteluista tulisi käydä ilmi keskeyttämisratkaisuun vaikuttaneet seikat sellaisella tarkkuudella, että ehdokas tai tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko keskeyttämisessä noudatettu lain velvoitteita. EU-kynnsarvon ylittävän hankinnan keskeyttämisestä on lisäksi tehtävä jälki-ilmoitus. Jos kyseessä on hankintalain 73 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettu hankintamenettely, sen keskeyttämisestä ei tarvitsisi tehdä 73 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Hankinnan keskeyttämistilanteessa hankintayksikön tulee usein ottaa kantaa myös keskeytettyä menettelyä koskevien asiakirjojen julkisuuteen. Tulkintaohjeena voitaisiin pitää, että hankinnan keskeyttämistilanteessa asianosaisen tiedonsaanti-intressi ei koske kilpailevia tarjouksia, vaan hankintayksikön keskeyttämispäätöstä ja sen perusteluja. Näin ollen erityisesti tarjousasiakirjat voitaisiin pitää salassa asiakirjojen julkisuudesta annetun lain (612/1999) 24 §:n 1 momentin 17 kohdan perusteella aina siihen saakka, kunnes hankintayksikkö on tehnyt ratkaisunsa uudessa hankintamenettelyssä tai päättänyt luopua hankinnasta.

78 §. Poikkeukset odotusajan noudattamisesta. Pykälässä säädetään tilanteista, joissa 77 §:ssä säädettyä odotusaikaa ei tarvitsisi noudattaa. Pykälä vastaa oikeussuojadirektiivin 2 b artiklaa.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 kohta, jonka mukaan odotusajan noudattamisesta voitaisiin poiketa myös dynaamisen hankintajärjestelmään perustuvassa hankinnassa. Säännös koskisi dynaamisessa hankintajärjestelmässä tehtyä hankintaa, kun hankinnan arvo ylittää EU-kynnsarvon. Odotusajan noudattamatta jättäminen vaikuttaisi valitusajan pituuteen 87 §:ssä ehdotetulla tavalla siten, että valitus voidaan tehdä 30 päivän kuluessa hankintaa koskevasta päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannista.

87 §. Muutoksenhakuaika. Hankintayksikkö voisi dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvassa hankinnassa valita, noudatetaanko hankinnassa ennen hankintasopimuksen tekemistä 77 §:n mukaista odotusaikaa vai tehdäänkö hankintasopimus 78 §:n nojalla nopeammin hankintapäätöksen jälkeen. Jos hankintayksikkö ei ole noudattanut odotusaikaa, valituksen voisi 1 momentissa säädetyn 14 päivän valitusajan sijaan tehdä 30 päivässä siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen. Säännös perustuu oikeussuojadirektiivin 2 f artiklan a kohdan toiseen luetelmakohtaan.

1.3 Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista

1 §. Tarkoitus ja soveltamisala. Pykälään lisättäisiin maininta sähköisistä hankintamenettelyistä.

24 §. Hankintamenettelyt. Pykälään lisättäisiin maininta sähköisistä hankintamenettelyistä.

58 a §. Hankintamenettelyn keskeyttäminen. Erityisalojen hankintalaissa säädettäisiin hankintamenettelyn keskeyttämisestä uudessa 58 a §:ssä. Pykälä vastaisi sisällöltään hankintalakiin ehdotettua 73 a §:ää.

63 §. Poikkeukset odotusajan noudattamisesta. Pykälään lisättäisiin uusi 2 kohta, jonka mukaan odotusajan noudattamisesta voitaisiin poiketa myös dynaamisen hankintajärjestelmään perustuvassa hankinnassa.

1.4 Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta

7 §. Viranomaiselle toimitetun asiakirjan julkiseksi tuleminen. Pykälässä säädetään viranomaiselle toimitetun asiakirjan julkiseksi tulemisesta. Pykälän 2 momentissa säädetään viranomaiselle toimitettujen hankinta-, urakka- ja muun tarjouskilpailun perusteella ratkaistavia oikeustoimia koskevien tarjousten julkiseksitulohetkestä. Viranomaiselle toimitettujen hankinta-asiaa koskevien asiakirjojen sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi hankintamenettelyn vaiheittaisuudesta johtuen siten, että momentissa huomioitaisiin tarjous-

ten lisäksi osallistumishakemukset ja muut tarjoajien hankintamenettelyn aikana laatimat asiakirjat. Julkiseksituloajankohtaan ei ehdoteta muutosta eli asiakirjat tulisivat julkiseksi, kun hankintasopimus on tehty.

11 §. Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin. Pykälässä säädetään asianosaisen oikeudesta viranomaisen hallussa olevasta asiakirjasta.

Pykälän 2 momentin 6 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että asianosaisen tiedonsaantioikeus koskisi julkisena hankintana toteutetun tarjouskilpailun tarjousvertailussa käytettyä hintatietoa. Sen sijaan hinnan määrittämisperuste tai muu tarkempi määrittely-

tapa, jota ei ole suoraan käytetty vertailuperusteena, voi olla tarjoajan salassa pidettävä tieto liike- ja ammattisalaisuutena.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala ja tarkoitus

Sen lisäksi, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007), jäljempänä *hankintalaki*, ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetussa laissa (349/2007), jäljempänä *erityisalojen hankintalaki*, säädetään hankinnasta, hankintaan sovelletaan tätä lakia käytettäessä sähköistä huutokauppaa tai perustettaessa taikka käytettäessä dynaamista hankintajärjestelmää.

Tämän lain tarkoituksena on edistää sähköisten menettelytapojen käyttöä julkisissa hankinnoissa. Tällä lailla pannaan täytäntöön julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavaraj- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY, jäljempänä *hankintadirektiivi*, ja vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin

ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY, jäljempänä *erityisalojen hankintadirektiivi*, sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevat säännökset.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sähköisellä huutokaupalla* toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen, ja joka mahdollistaa tarjousten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta; sellaiset rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, kuten rakennusurakoiden suunnittelu, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena;

2) *dynaamisella hankintajärjestelmällä* täysin sähköistä hankintamenettelyä tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille; hankintamenettely on rajoitetun keston ajan avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävillä tarjoajille, jotka ovat esittäneet tarjouspyynnön mukaisen alustavan tarjouksen.

Tässä laissa tarkoitetaan *hankintasopimuksella, käyttöoikeusurakalla, palveluja koskevalla käyttöoikeussopimuksella, toimittajalla, ehdokkaalla, tarjoajalla, avoimella menettelyllä, rajoitetulla menettelyllä, neuvottelumenettelyllä, kilpailullisella neuvottelumenettelyllä, suorahankinnalla, puitejärjestelyllä, suunnittelukilpailulla, teknisellä eritelmällä sekä ilmaisulla kirjallinen samaa kuin hankintalain 5 §:ssä.*

3 §

Hankintalajeihin liittyvät soveltamissäännökset

Hankintalain 16 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 12 §:ssä tarkoitetun EU-kynnysarvon ylittäviin tavarahankintoihin sekä hankintalain liitteessä A ja erityisalojen hankintalain liitteessä A mainittuihin palveluhankintoihin, rakennusurakoihin ja käyttöoikeusurakoihin sovelletaan tämän lain säännöksiä lukuun ottamatta 15 §:n 2 momenttia, 16 §:n 3 momenttia ja 20 §:n 2 momenttia.

Hankintalain 15 §:ssä tarkoitetun kansallisen kynnysarvon ylittäviin tavarahankintoihin, mainitun lain liitteen A palveluhankintoihin, liitteen B palveluhankintoihin, palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, rakennusurakoihin ja käyttöoikeusurakoihin sovelletaan tämän lain säännöksiä lukuun ottamatta 15 §:n 1 momenttia, 16 §:n 2 momenttia ja 19 §:ää.

4 §

Yleiset periaatteet

Hankintayksikkö ei saa käyttää sähköistä huutokauppaa tai dynaamista hankintajärjestelmää siten, että sillä estetään, rajoitetaan tai vääristetään kilpailua.

Sähköisten viestintä- ja tiedonvaihtotapojen tulee olla sellaiset, että ne tarjoavat tasapuoliset mahdollisuudet kaikille taloudellisille toimijoille ja ovat mahdollisimman pitkälle yhteensopivia muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa käytössä olevan tekniikan kanssa. Sähköiseen viestintään sovelletaan

muutoin julkisista hankinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (614/2007), jäljempänä *hankinta-asetus*, 4 lukua.

5 §

Vastuu sähköisen viestin perillemenosta ja sähköisen viestin saapumisajankohta

Sähköiseen huutokauppaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistuva tarjoaja tai ehdokas vastaa siitä, että sen lähettämä sähköinen viesti saapuu hankintayksikölle hankintayksikön asettamassa määräajassa.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi hankintayksikölle silloin, kun se on hankintayksikön käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

2 luku

Sähköinen huutokauppa

6 §

Soveltuminen eri hankintamenettelyihin

Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää osana kilpailuttamista sen viimeisessä vaiheessa:

- 1) avoimessa menettelyssä;
- 2) rajoitetussa menettelyssä;
- 3) neuvottelumenettelyssä;
- 4) kilpailutettaessa puitejärjestelyyn valitut toimittajat uudelleen hankintalain 32 §:n ja erityisalojen hankintalain 26 §:n nojalla; sekä
- 5) dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävän hankinnan kilpailuttamisen yhteydessä.

7 §

Käytön yleiset edellytykset

Sähköisen huutokaupan käytön edellytyksenä on, että hankinnan tekniset eritelmit voidaan laatia riittävän tarkasti. Sähköistä huutokauppaa ei saa käyttää siten, että sillä

muutetaan hankinnan kohdetta siitä, jollaisena se on ilmoitettu julkaistussa hankintailmoituksessa ja määritelty tarjouspyyntöasiakirjoissa.

8 §

Ilmoitusvelvollisuus

Sähköisen huutokaupan käytöstä on ilmoitettava hankinta-asetuksen 4 §:ssä tarkoitettussa kansallisessa hankintailmoituksessa, hankinta-asetuksen 8 §:ssä tarkoitettussa EU-hankintailmoituksessa tai erityisaloja koskevassa EU-hankintailmoituksessa. Ilmoittamiseen sovelletaan muutoin hankinta-asetusta.

9 §

Huutokaupan sisältö

Sähköinen huutokauppa koskee:

- 1) hintaa, jos tarjouksen valintaperusteena on halvin hinta; tai
- 2) ilmoitettuja vertailuperusteita, jos tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

10 §

Tarjouspyynnössä ilmoitettavat tiedot

Jos hankintayksikkö käyttää sähköistä huutokauppaa, tarjouspyynnössä on oltava hankintalaissa ja erityisalojen hankintalaissa edellytettyjen vaatimusten lisäksi vähintään seuraavat tiedot:

- 1) valintaperuste ja kokonaistaloudellisuuden ollessa kyseessä, vertailuperusteet, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteenä, siltä osin kuin ne ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosentteina;
- 2) mahdolliset esitettyjen perusteiden arvojen rajat, sellaisina kuin ne on ilmoitettu hankintailmoituksessa;
- 3) tarjoajien käyttöön annettavat tiedot sähköisen huutokaupan aikana ja tietojen antamisen ajankohta;

4) tarvittavat tiedot huutokaupan kulusta sekä siitä, kuinka kutsu osallistua huutokauppaan lähetetään;

5) edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen ja mahdolliset tarjousten väliset vähimmäiserot;

6) tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä ja viestintäyhteyttä koskevista teknisistä edellytyksistä.

Lisäksi tarjouspyynnössä voidaan ilmoittaa 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu matemaattinen kaava, jota sähköisessä huutokaupassa käytetään.

11 §

Huutokaupan aloittaminen

Ennen kuin sähköinen huutokauppa voidaan aloittaa, hankintayksikön tulee suorittaa tarjousten alustava kokonaisarviointi asetetun tarjouksen valintaperusteiden ja mahdollisten vertailuperusteiden sekä niille vahvistetun painotuksen mukaisesti.

12 §

Kutsu sähköiseen huutokauppaan

Tarjousten alustavan kokonaisarvioinnin jälkeen hankintayksikön tulee pyytää samanaikaisesti sähköisin keinoin kaikkia hyväksyttävän tarjouksen tehneitä tarjoajia esittämään sähköisesti uusia hintoja tai uusia arvoja vertailuperusteille.

Sähköistä huutokauppaa koskevan kutsun on sisällettävä:

- 1) kaikki tarvittavat tiedot käytettävien sähköisten laitteiden teknisistä edellytyksistä;
- 2) täsmälliset tiedot sähköisen huutokaupan alkamispäivästä ja kellonajasta;
- 3) tarvittaessa sähköisen huutokaupan vaiheiden lukumäärä ja kunkin vaiheen aikataulu;
- 4) matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määräytyy automaattisesti sähköisessä huutokaupassa esitettyjen uusien hintojen tai uusien arvojen perusteella; kaavan tulee sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi

valittujen vertailuperusteiden suhteellinen painotus; mahdolliset hintahaarukat on esitettävä ennalta määrättyinä arvona;

5) jos vaihtoehtoja hyväksytään, jokaiselle vaihtoehdolle tulee määritellä erillinen kaava;

6) perusteet sähköisen huutokaupan lopettamiselle sekä aika, joka viimeisen tarjouksen jälkeen odotetaan uusia tarjouksia.

Huutokauppaa koskevaan kutsuun on liitettävä myös alustavan kokonaisarvioinnin tulokset, jos sopimus tehdään kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella. Kokonaisarvioinnin tulee sisältää tarjouksen sisällön arviointi ja avoimessa menettelyssä myös tarjoajan soveltuvuuden arviointi. Lisäksi yksittäiselle tarjoajalle lähetettävään kutsuun voidaan liittää tieto tarjoajan sijoituksesta muihin tarjoajiin nähden paljastamatta kuitenkaan tarjoajien nimiä.

13 §

Vähimmäismääräaika huutokaupan aloittamiselle ja tietojen toimittaminen osallistujille

Sähköinen huutokauppa voi alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua kutsujen lähettämisestä.

Sähköisen huutokaupan jokaisessa vaiheessa hankintayksikön tulee toimittaa välittömästi kaikille hyväksytyille tarjoajille vähintään sellaiset tiedot, joiden perusteella nämä voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Hankintayksikkö voi toimittaa myös muita tietoja muista esitetyistä hinnoista tai arvoista, jos tästä on ilmoitettu tarjouspyyntöasiakirjoissa. Hankintayksikkö voi ilmoittaa milloin tahansa huutokauppavaiheeseen osallistuvien lukumäärän.

Hankintayksikkö ei saa paljastaa tarjoajien nimiä sähköisen huutokaupan aikana.

14 §

Huutokaupan lopettaminen

Huutokauppa voidaan lopettaa:

1) kutsussa vahvistettuna määrättyinä päivinä ja kellonaikana;

2) kun uusia vaatimukset täyttäviä tarjouksia ei enää tehdä; tai

3) kun huutokaupan eri vaiheiden määrä tulee täyteen.

Hankintayksikön tulee kutsussa ilmoittaa, miten huutokauppa lopetetaan. Kutsussa tulee lisäksi tarvittaessa ilmoittaa huutokaupan eri vaiheiden aikataulu sekä aika, joka viimeisen tarjouksen jälkeen odotetaan uusia tarjouksia.

3 luku

Dynaaminen hankintajärjestelmä

15 §

Dynaamisen hankintajärjestelmän perustaminen

Hankintayksikön tulee perustaa dynaaminen hankintajärjestelmä ilmoittamalla siitä hankintailmoituksella. Hankintalain 16 §:n tai erityisalojen hankintalain 12 §:n mukaisen EU-kynnysarvon ylittävän dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta ilmoitetaan hankinta-asetuksen 8 §:ssä tarkoitetussa EU-hankintailmoituksessa, lukuun ottamatta hankintalain liitteessä B ja erityisalojen hankintalain liitteessä B mainittuja palveluita ja palveluiden käyttöoikeussopimuksia.

EU-kynnysarvon alittavan, mutta hankintalain 15 §:n mukaisen kansallisen kynnysarvon ylittävän dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta ilmoitetaan hankinta-asetuksen 4 §:ssä tarkoitetulla kansallisella hankintailmoituksella. Hankintalain liitteessä B tai erityisalojen hankintalain liitteessä B tarkoitettuja palveluhankintoja tai hankintalain palveluja koskevaa käyttöoikeussopimusta koskevan dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta ilmoitetaan kansallisella ilmoituksella myös, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 16 §:n tai erityisalojen hankintalain 12 §:n mukaisen EU-kynnysarvon.

Hankintayksikön on käytettävä yksinomaan sähköisiä menettelyitä dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisessa ja sitä

käytettäessä sekä noudatettava avoimen hankintamenettelyn sääntelyä dynaamisen hankintajärjestelmän kaikissa vaiheissa hankintapäätöksen tekoon saakka. Hankintayksikkö ei saa periä toimittajilta maksuja järjestelmään osallistumisesta.

Dynaamisen hankintajärjestelmän kesto ei saa ylittää neljää vuotta, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja erityistapauksia. Dynaamisen hankintajärjestelmän ennakoitun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajalle suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa ilman arvonlisäveroa. Dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävien hankintasopimusten ennakoitun arvon laskemisesta säädetään hankintalain 17—20 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 13—16 §:ssä.

16 §

Dynaamisen hankintajärjestelmän kulku

Kun dynaaminen hankintajärjestelmä on perustettu, järjestelmä on avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävillä tarjoajilla, jotka ovat jättäneet hankintayksikölle 18 §:n mukaisesti hyväksyttävän alustavan tarjouksen.

Dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävän yksittäisen hankinnan ylittäessä EU-kynnysarvon, hankintayksikön tulee kilpailuttamisen käynnistämiseksi ilmoittaa siitä hankinta-asetuksen 8 §:ssä tarkoitetulla dynaamista hankintajärjestelmää koskevalla lyhennetyllä hankintailmoituksella, jäljempänä *lyhennetty hankintailmoitus*, siten kuin 19 §:ssä säädetään. Lyhennetyt hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen järjestelmään voidaan hyväksyä uusia tarjoajia siten kuin 18 ja 19 §:ssä säädetään. Kaikkia järjestelmään hyväksytyjä tarjoajia on pyydetävä tekemään tarjous yksittäisestä hankinnasta.

Jos yksittäisen hankinnan arvo jää alle EU-kynnysarvon, mutta ylittää kansallisen kynnysarvon, hankintayksikön ei tarvitse julkaista lyhennettyä hankintailmoitusta, vaan se kilpailuttaa hankinnan pyytämällä tarjoukset suoraan hankintajärjestelmään jo hyväksytyiltä tarjoajilta.

Hankintalain ja erityisalojen hankintalain liitteessä B mainittuihin palveluhankintoihin ja hankintalaissa tarkoitettuihin palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin sovelletaan myös 3 momenttia, vaikka hankinnan arvo ylittää EU-kynnysarvon.

17 §

Hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat

Dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevat hankintailmoitukset EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tulee toimittaa julkaistaviksi hankinta-asetuksen 8 §:n 1 momentin mukaisesti internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi ja kansallisen kynnysarvon ylittävistä hankinnoista hankinta-asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaisesti myös mainitussa internetosoitteessa.

Hankintayksikön tulee asettaa tarjouspyyntöasiakirjat ja niitä täydentävät asiakirjat sähköisessä muodossa hankintailmoituksen julkaisemispäivästä dynaamisen hankintajärjestelmän käytön päättymiseen vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa perustamista koskevassa hankintailmoituksessa on ilmoitettava internetosoite, jossa tarjouspyyntöasiakirjat ovat saatavilla. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä ja dynaamisen hankintajärjestelmän kesto sekä hankinnassa käytettävä valintaperuste ja vertailuperusteet. Jos valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, vertailuperusteita voidaan myöhemmin täsmentää.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa tulee ilmoittaa ainakin järjestelmän kohteena olevien suunniteltujen hankintojen luonne, kaikki tarvittavat tiedot hankintajärjestelmästä ja käytettävästä sähköisestä järjestelmästä sekä vaadittavista teknisistä edellytyksistä.

Jos dynaamisessa hankintajärjestelmässä kilpailutuksen viimeisessä vaiheessa käytetään sähköistä huutokauppaa, tästä tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa.

18 §

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeminen ja hyväksyminen

Jokaisella toimittajalla on mahdollisuus esittää alustava tarjous ja tulla hyväksytyksi järjestelmään 2 momentissa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan. Hankintayksikön on hyväksyttävä dynaamiseen hankintajärjestelmään kaikki sellaiset tarjoajat, jotka täyttävät tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset, ja jotka ovat toimittaneet tarjouspyyntöasiakirjojen hankinnan kohteen vähimmäisvaatimusten mukaisen alustavan tarjouksen.

Hankintayksikön tulee arvioida alustava tarjous enintään 15 päivän kuluessa sen esittämisestä. Hankintayksikkö voi pidentää arviointiaikaa, jos hankintaa ei kilpailuteta sinä aikana. Hankintayksikön tulee ilmoittaa mahdollisimman pian alustavan tarjouksen tehneelle tarjoajalle tämän hyväksymisestä dynaamiseen hankintajärjestelmään tai tämän tekemän alustavan tarjouksen hylkäämisestä.

Toimittaja voi esittää alustavaa tarjousta paremman tarjouksen missä tahansa vaiheessa, jos tarjous on vähimmäisvaatimusten mukainen. Saadut alustavat tarjoukset voidaan hankinta-asetuksen 19 §:n 3 momentin 4 kohdasta poiketen avata, kun ne on vastaanotettu.

19 §

Dynaamisen hankintajärjestelmän käyttäminen EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa

Jos hankintayksikkö aikoo tehdä sellaisen yksittäisen tavaroita, palveluita tai urakoita koskevan hankinnan perustetun dynaamisen hankintajärjestelmän avulla, joka ylittää EU-kynnysarvon, sen tulee toimittaa julkaistavaksi hankinta-asetuksen 8 §:ssä tarkoitettu lyhennetty hankintailmoitus. Ilmoitus toimitetaan julkaistavaksi internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Lyhennyksessä hankintailmoituksessa hankintayksikkö kutsuu kaikkia kiinnostuneita toimittajia jättämään alustavan tarjouksen

kulloinkin kilpailutettavasta yksittäisestä hankinnasta. Hankintayksikön tulee asettaa alustavien tarjousten antamiselle määräaika, jonka on oltava vähintään 15 päivää lyhennettyn hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Alustavan tarjouksen voivat jättää sekä dynaamiseen hankintajärjestelmään jo hyväksytyt että myös uudet toimittajat. Hankintayksikkö voi kilpailuttaa hankinnan vasta, kun se on arvioinut kaikki asetettuun määräaikaan mennessä saapuneet alustavat tarjoukset.

20 §

Pyyntö tarjouksen esittämiseksi

Jokainen yksittäinen hankinta dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä on kilpailutettava. Hankintayksikön on pyydettävä kaikkia järjestelmään hyväksytyjä tarjoajia tekemään tarjous jokaisesta dynaamisesta hankintajärjestelmässä tehtävästä erillisestä hankinnasta. Tarjousten tekemiseksi on annettava riittävän pitkä määräaika. Hankintailmoituksessa tai alustavassa tarjouspyynnössä ilmoitettuja hankinnan kohteen määrittelyjä ja vertailuperusteita voidaan täsmentää pyynnön yhteydessä.

Jos dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävän yksittäisen hankinnan ennakoitu arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa, hankintayksikkö ei ole velvollinen pyytämään tarjousta sellaiselta tarjoajalta, jonka alustava tarjous dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä varten on saapunut hankintayksikölle myöhemmin kuin 15 päivää ennen pyynnön lähettämistä.

21 §

Tarjouksen valinta

Tarjouksen valinnasta säädetään hankintalain 62 ja 72 §:ssä sekä eritysalojen hankintalain 54 §:ssä.

Hankintayksikkö voi käyttää tarjouksen valinnassa myös sähköistä huutokauppaa tämän lain sähköistä huutokauppaa koskevien säännösten mukaisesti. Tällöin sähköisen huutokaupan alustava kokonaisarviointi tehdään

niiden tarjousten perusteella, jotka on saatu 20 §:n mukaisesti.

4 luku

Erinäiset säännökset

22 §

Hankintapäätös ja hankintasopimus

Hankintapäätöksestä ja hankintasopimuksesta säädetään hankintalain 10 luvussa ja erityisalojen hankintalain 7 luvussa.

23 §

Jälki-ilmoitus ja selvitykset EU-kynnysarvon ylittävistä dynaamisen hankintajärjestelmän avulla tehdyistä hankinnoista ja sähköisestä huutokaupasta

Hankintayksikön on toimitettava julkaistavaksi EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista hankinta-asetuksen 8 §:ssä tarkoitetut jälki-ilmoitus tai erityisalojen jälki-ilmoitus dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintamenettelyn tuloksista sekä hankinnasta, jossa on käytetty sähköistä huutokauppaa. Ilmoitukset tulee toimittaa viimeis-

tään 48 päivän kuluttua kunkin erillisen hankintasopimuksen tekemisestä. Hankintayksikkö voi kuitenkin toimittaa jälki-ilmoitukset dynaamisen hankintajärjestelmän tuloksista yhteen koottuina vuosineljänneksittäin. Tällöin kyseiset ilmoitukset voidaan lähettää samalla kertaa viimeistään 48 päivän kuluttua kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Hankintayksikön on laadittava dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta kirjallinen selvitys, josta on ilmettävä hankinta-asetuksen 22 §:ssä säädetyt tiedot. Selvitys on toimitettava Euroopan unionin komissiolle hankinta-asetuksen 22 §:n 2 momentin mukaisesti.

24 §

Muutoksenhaku ja seuraamukset

Muutoksenhakuun ja seuraamuksiin tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa sovelletaan hankintalain 11 lukua ja vastavasti erityisalojen hankintalain 8 lukua.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

2.

Laki**julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 17 ja 18 kohta, 109 §:n 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 109 §:n 1 kohta laissa 321/2010,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 65 §:n 2 momentti, 78 § ja 87 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 78 § ja 87 §:n 2 momentti laissa 321/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 73 a § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään. Sähköisistä hankintamenettelyistä säädetään lisäksi sähköisestä huuto-kaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetussa laissa (/).

24 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyä, suorahankintaa, kilpailullista neuvottelumenettelyä ja pui-

tejärjestelyä voidaan käyttää 25—32 §:ssä säädetyin edellytyksin. Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.

65 §

Hankintamenettelyt

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä 25 §:n 1 momentissa ja 66 §:ssä säädetyin edellytyksin sekä tehdä suorahankinnan 67 §:ssä säädetyin edellytyksin. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn ja puitejärjestelyn käyttöön sovelletaan 29—32 §:ää. Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.

73 a §

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä säädetään 73 §:ssä.

78 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

1) sopimus koskee 32 §:ssä tarkoitetun puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa;

2) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä

muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimuskumppanin valinta vaikuttaa;

3) sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella tehtävää hankintaa.

87 §

Muutoksenhakuaika

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankintasopimuksen 78 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki**vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (349/2007) 4 §:n 16 ja 17 kohta,
muutetaan 1 §:n 1 momentti sekä 24 ja 63 §, sellaisena kuin niistä on 63 § laissa 322/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 58 a § seuraavasti:

1 §

Tarkoitus ja soveltamisala

Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden on kilpailutettava jäljempänä 12 §:ssä tarkoitettut EU-kynnysarvot ylittävät hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään. Sähköisistä hankintamenettelyistä säädetään lisäksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetussa laissa (/).

tettava 4 §:n 10—12 kohdassa määriteltyjä avointa menettelyä, rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä. Tarjouskilpailu voidaan käynnistää myös ilmoittamalla siitä kausi-ilmoituksella tai ilmoituksella toimittajarekisterin käytöstä. Tämän lain 4 §:n 13 kohdassa määriteltyä suorahankintaa voidaan käyttää vain sen käyttämiselle asetettujen edellytysten täytyessä. Lisäksi hankintayksikkö voi järjestää 4 §:n 15 kohdan mukaisen suunnittelukilpailun. Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.

24 §

Hankintamenettelyt

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaroita tai liitteessä A lueteltuja palveluita taikka toteuttaa rakennushankkeen, on käy-

58 a §

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä 58 §:ssä säädetään hankintaa koskevasta päätöksestä.

63 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

1) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan

kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimuskumppanin valinta vaikuttaa;

2) sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella tehtävää hankintaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

4.

Laki**viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 7 §:n 2 momentti ja 11 §:n 2 momentin 6 kohta seuraavasti:

7 §

Viranomaiselle toimitetun asiakirjan julkiseksi tuleminen

Asiantuntijalausunnot ja muut sellaiset asiakirjat, jotka on päätetty avata tietyinä ajankohtana tai tietyn määräajan jälkeen, tulevat 1 momentissa tarkoitetuin rajoituksin julkisiksi, kun ne avataan. Julkista hankintaa koskevat osallistumishakemukset, tarjoukset sekä muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat 1 momentissa tarkoitetuin rajoituksin julkisiksi vasta, kun sopimus on tehty.

11 §

Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin

Asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta:

6) julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan liike- tai ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin tarjousvertailussa käytettävää hintaa lukuun ottamatta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 8 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Anni Sinnemäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 17 ja 18 kohta, 109 §:n 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 109 §:n 1 kohta laissa 321/2010,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 65 §:n 2 momentti, 78 § ja 87 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 78 § ja 87 §:n 2 momentti laissa 321/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 73 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoitus

Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään

Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään. *Sähköisistä hankintamenettelyistä säädetään lisäksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetussa laissa (/).*

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

17) *dynaamisella hankintajärjestelmällä* täysin sähköistä hankintamenettelyä tavantomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille; hankintamenettely on rajoitetun keston ajan avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävälle tarjoajille, jotka ovat

esittäneet tarjouspyynnön mukaisen alustavan tarjouksen;

18) *sähköisellä huutokaupalla* toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen, ja joka mahdollistaa tarjousten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta; rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena;

(17 ja 18 kohta kumotaan)

24 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyä, suorahankintaa, kilpailullista neuvottelumenettelyä ja puitejärjestelyä voidaan käyttää 25—32 §:ssä säädetyn edellytyksin.

24 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyä, suorahankintaa, kilpailullista neuvottelumenettelyä ja puitejärjestelyä voidaan käyttää 25—32 §:ssä säädetyn edellytyksin. *Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.*

65 §

Hankintamenettelyt

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä 25 §:n 1 momentissa ja 66 §:ssä säädetyn edellytyksin sekä tehdä suorahankinnan 67 §:ssä säädetyn edellytyksin. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn ja puitejärjestelyn käyttöön sovelletaan, mitä 29—32 §:ssä säädetään.

65 §

Hankintamenettelyt

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä 25 §:n 1 momentissa ja 66 §:ssä säädetyn edellytyksin sekä tehdä suorahankinnan 67 §:ssä säädetyn edellytyksin. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn ja puitejärjestelyn käyttöön sovelletaan 29—32 §:ää. *Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.*

73 a §

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä säädetään 73 §:ssä.

78 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

1) sopimus koskee 32 §:n mukaista puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa;

2) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimus-kumppanin valinta vaikuttaa.

78 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

1) sopimus koskee 32 §:ssä tarkoitetun puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa;

2) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimus-kumppanin valinta vaikuttaa;

3) *sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella tehtävää hankintaa.*

87 §

Muutoksenhakuaika

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankintasopimuksen 78 §:n 1 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

87 §

Muutoksenhakuaika

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankintasopimuksen 78 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

109 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa:

1) säätää dynaamisen hankintajärjestelmän ja sähköisen huutokaupan käytön edellytyk-

109 §

Tarkemmat säännökset

(1 kohta kumotaan)

sistä sekä menettelyyn liittyvistä vaatimuksista; sekä

2) antaa tarkempia säännöksiä tässä laissa tarkoitetun valtionhallinnon hankintatoimen järjestämisestä ja hankintatoimen periaatteista

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20_____ .

3.

Laki**vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (349/2007) 4 §:n 16 ja 17 kohta,
muutetaan 1 §:n 1 momentti sekä 24 ja 63 §, sellaisena kuin niistä on 63 § laissa 322/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 58 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Tarkoitus ja soveltamisala**Tarkoitus ja soveltamisala*

Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden on kilpailutettava jäljempänä 12 §:ssä tarkoitettut EU-kynnysarvot ylittävät hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään.

Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden on kilpailutettava jäljempänä 12 §:ssä tarkoitettut EU-kynnysarvot ylittävät hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään. *Sähköisistä hankintamenettelyistä säädetään lisäksi sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetussa laissa (/).*

4 §

4 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

16) *dynaamisella hankintajärjestelmällä* täysin sähköistä hankintamenettelyä tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla

oleville hankinnoille; hankintamenettely on rajoitetun keston ajan avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävälle tarjoajille, jotka ovat esittäneet tarjouspyynnön mukaisen alustavan tarjouksen;

17) *sähköisellä huutokaupalla* toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen, ja joka mahdollistaa tarjousten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta; rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena;

(kohta 16 ja 17 kumotaan)

24 §

Hankintamenettelyt

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaroita tai liitteessä A lueteltuja palveluita taikka toteuttaa rakennushankkeen, on käytettävä 4 §:n 10—12 kohdassa määriteltyjä avointa menettelyä, rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä. Tarjouskilpailu voidaan käynnistää myös ilmoittamalla siitä kausi-ilmoituksella tai ilmoituksella toimittajarekisterin käytöstä. Tämän lain 4 §:n 13 kohdassa määriteltyä suorahankintaa voidaan käyttää vain sen käyttämiseksi asetettujen edellytysten täytyessä. Lisäksi hankintayksikkö voi järjestää 4 §:n 15 kohdan mukaisen suunnittelukilpailun.

Hankintayksikkö voi myös käyttää 4 §:n 16 ja 17 kohdassa määriteltyjä dynaamista hankintajärjestelmää tai sähköistä huutokauppaa sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

24 §

Hankintamenettelyt

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaroita tai liitteessä A lueteltuja palveluita taikka toteuttaa rakennushankkeen, on käytettävä 4 §:n 10—12 kohdassa määriteltyjä avointa menettelyä, rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä. Tarjouskilpailu voidaan käynnistää myös ilmoittamalla siitä kausi-ilmoituksella tai ilmoituksella toimittajarekisterin käytöstä. Tämän lain 4 §:n 13 kohdassa määriteltyä suorahankintaa voidaan käyttää vain sen käyttämiseksi asetettujen edellytysten täytyessä. Lisäksi hankintayksikkö voi järjestää 4 §:n 15 kohdan mukaisen suunnittelukilpailun. *Hankinnassa voidaan käyttää myös sähköisiä hankintamenettelyjä.*

(2 momentti kumotaan)

58 a §

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä 58 §:ssä säädetään hankintaa koskevasta päätöksestä.

63 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimuskumppanin valinta vaikuttaa.

63 §

Poikkeukset odotusajan noudattamisesta

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

- 1) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimuskumppanin valinta vaikuttaa;
- 2) *sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella tehtävää hankintaa.*

Tämä laki tulee voimaan _____
20 _____ päivänä kuuta

4.

Laki**viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 7 §:n 2 momentti ja 11 §:n 2 momentin 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Viranomaiselle toimitetun asiakirjan julkiseksi tuleminen

Asiantuntijalausunnot ja muut sellaiset asiakirjat, jotka on päätetty avata tietyssä ajankohtana tai tietyn määräajan jälkeen, tulevat 1 momentissa tarkoitettuihin rajoituksiin julkisiksi, kun ne avataan. Viranomaiselle toimitetut hankinta-, urakka- ja muut tarjouskilpailun perusteella ratkaistavaa oikeustointa koskevat tarjoukset tulevat 1 momentissa mainittuihin rajoituksiin julkisiksi vasta kun sopimus on tehty.

11 §

Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin

Asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta:

6) viranomaisen järjestämässä tarjouskilpailussa toisen tarjouksen tekijän liike- ja am-

Ehdotus

7 §

Viranomaiselle toimitetun asiakirjan julkiseksi tuleminen

Asiantuntijalausunnot ja muut sellaiset asiakirjat, jotka on päätetty avata tietyssä ajankohtana tai tietyn määräajan jälkeen, tulevat 1 momentissa tarkoitettuihin rajoituksiin julkisiksi, kun ne avataan. *Julkista hankintaa koskevat osallistumishakemukset, tarjoukset sekä muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat 1 momentissa tarkoitettuihin rajoituksiin julkisiksi vasta, kun sopimus on tehty.*

11 §

Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin

Asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta:

6) *julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan liike- tai ammattisalaisuutta*

Voimassa oleva laki

mattisalaisuutta koskeviin tietoihin tarjouksen
hintaa lukuun ottamatta;

*koskeviin tietoihin tarjousvertailussa käytet-
tävää hintaa lukuun ottamatta;*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 _____.*